

don bosco dnes

fotoreportáž

Don Bosco medzi nami

aktualita

Pápež František je ctiteľom Márie Pomocnice

saleziánky

Evanjelizuje žena trochu inak?

Don Bosco dnes

Časopis pre saleziánsku rodinu, priateľov a dobrodincov dona Bosca

3/2013

Ročník XLIV.

Časopis vychádza 6x do roka, rozšíruje sa bezplatne.

Vydavateľ

Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia
vo vydavateľstve Don Bosco

Šéfredaktor

Rastislav Hamráček SDB

Redakčná rada

Maroš Peciar SDB
Zlatko Kubanovič SDB
Miroslava Tarajová FMA
Stanislav Veselský ASC
zástupkyňa VDB
Martina Homoláková
Zuzka Petrušáková
Michaela Köglarová

Úprava textov

Gabriela Miškovičová

Fotoediting

Monika Čižmárová

Jazykové úpravy
Adriana Reguliová

Grafická úprava a zalomenie,
DTP spracovanie Juraj Martiška

Distribúcia
Ladislav Katona

Tlač
Alfa print s.r.o.
Registrácia MK SR č. EV3448/09

Vaše milodary

Finančnú podporu pre prácu
saleziánov môžete posielat:
– zo Slovenska
účet: 29330062/0200, VS 0036

– zo zahraničia

Bank Name
Všeobecná úverová banka (VÚB)
Account Name

Saleziáni don Bosca – Slovenská
provincie, Miličíčova 7, Bratislava
Swift code
SUBASKBX

IBAN
SK3602000000000029330062

Adresa redakcie

Don Bosco dnes
Miličíčova 7
821 08 Bratislava
tel.: 02/55 57 22 26
E-mail: dbd@donbosco.sk

Foto obálka: Mária Smoleňová

www.saleziani.sk

obsah

Pohľad na saleziánsky svet – saleziánsky pohľad na svet

máj – jún

poznať dona bosca

4 Don Bosco vychovávateľ

správy

6 Svet, Mladí, Laura,...

don Bosco 200

10 Miestom saleziánskej výchovy je ihrisko

don Bosco 200

11 Divadlo zabáva, ale aj vychováva...

don Bosco 200

12 Hudba

don Bosco 200

**13 Najprv bol šport, potom čas
darovaný ostatným**

viera mladých

14 Čo robí moju vieru vierou?

rok viery – viera do vrecka

15 Viete, prečo práve Cyril a Metod?

fotoreportáž

16 Don Bosco medzi nami

aktualita

18 Pápež František je ctiteľom Márie Pomocnice

saleziánky

20 Evanjelizuje žena trochu inak?

saleziánky

**21 Stretnutia dona Bosca
a sr. Márie Mazzarellovej (3)**

výchova – ako don bosco

22 Bohatstvo vnútorných schopností

misie

24 Utečenecký tábor Kakuma

história

**26 Zvonického príspevok
k pokoncilovej liturgickej reforme**

projekt európa

**28 Slovinsko: PUM – program
pre nezamestnaných mladých ľudí**

rio

29 Svetové dni mládeže

sny dona bosca

30 Viera: násť tit a naše víťazstvo

večerné slovko

31 Deti pavúka; Ja chcem kráľovnú

Zastavme sa a tešme sa

**Drahí členovia saleziánskej rodiny, dobrodinci,
priatelia saleziánskeho diela na Slovensku!**

Vstúpili sme do mariánskeho mesiaca máj. Mária kráča s nami aj v tomto období, keď sa začína pontifikát Svätého Otca Františka – muža pokorného, skromného a zároveň ochotného odpovedať Bohu, rovnako ako ona, svojím veľkodušným fiat. Navyše stále horíme ohňom, ktorý v nás zapálila návšteva relikvií dona Bosca, keď pred niekoľkými dňami prechádzali Slovenskom. Tento plameň bude istotne prítomný aj v príhovore počas provinciálnej kapituly našich bratov saleziánov, ktorá prebieha v týchto dňoch.

Máj je tiež bohatý na saleziánske sviatky – oslávime svätého Dominika Savia, chlapca z oratória dona Bosca, našu spoluzakladateľku svätú Máriu Dominiku Mazzarellovú, a tiež Máriu Pomocnicu, ktorej don Bosco zveril celé svoje dielo. Všetky tieto sviatky sú silnými výzvami a významnými momentmi, cez ktoré chce k nám Pán prehovoriť a darovať nám svoje milosti.

Využime tento čas, zastavme sa v každodennom stereotype a tešme sa z toho, čo je tu a teraz. Budíme pozorní a vdăční, vnímajme dotyky Boha. Vzorom nech nám je práve Mária, ktorá dokázala vidieť a spievať „veľké veci mi urobil mocný“ a nechala sa zaplavieť Božou štedrošťou a láskou. Otvorme sa tomu, čo prichádza, objavujme krásu a jemnosť Bozej prítomnosti, aby nám neunikla podstata. O tom hovorí aj tento príbeh:

Malá rybka žila v oceáne. Jedného dňa začula, ako skupinka ľudí na loďke očarujúcimi slovami ospevuje jeho krásu. Rybička sa pýtala: „Kto vie, kde sa nachádza tá krásna vec, o ktorej hovoria?“ V tej chvíli plávala okolo väčšia ryba a malá sa jej opýtala: „Ty si odo mňa staršia a máš viac skúseností. Môžeš mi povedať, kde sa nachádza tá vec, ktorú ľudia nazývajú oceán? Musí to byť niečo veľmi pekné a chcela by som to spoznať.“ Staršia ryba jej hovorí: „Oceán? Oceán, to je to, v čom sa teraz hýbeš.“ „Ale nie,“ odvetila namrzená rybka, „toto je len samá voda!“ A odišla smutná a sklamaná hľadať „svoj oceán“ inde.

Malé srdce vidí všetko malé a všetko meria svojou malou a biednou miere. Veľké srdce vie odhaliť Božiu veľkosť, vychutnať a nájsť jeho stopy vo všetkom... A tak nech nám Pán dá múdrost spoznať aj „v monotónnej vode, v ktorej plávame každý deň“, oceán jeho prítomnosti a lásky. Inšpirujme sa vzormi, ktoré isto máme aj vo svojom okolí!

sr. Jana Kurkinová, provinciálna predstavená FMA

Každý druhý mesiac

**DON BOSCO
U TEBA DOMA**

Časopis *Don Bosco dnes* zasielame bezplatne na požiadanie.

***Už od roku 1877
je to dar dona Bosca
všetkým priateľom
a dobrodincom
saleziánskeho diela.***

Ďakujeme za každý dar, ktorý nám pomáha rozvíjať dielo záchrany a výchovy mladých doma i v misiách.

Ponúknite časopis svojim blízkym.
Rozšírite rodinu dona Bosca.

Za všetkých dobrodincov slúžime každú sobotu svätú omšu a pamäťame na nich v modlitbách.

Kontakt:
Don Bosco dnes
Miletičova 7
821 08 Bratislava
Tel.: 02/55 57 22 26
E-mail: dbd@donbosco.sk

Poznávajme a nasledujme dona Bosca, **Don Bosco vychovávateľ**

Chlapci robia chyby viac pre svoju živost' ako zo zlomysel'nosti

Autor: Pascual Chávez V.
Preklad: Stanislav Veselský ASC

Aj vďaka materskej prítomnosti mojej matky v starom Pinardiho dome (v ktorom sa začínalo saleziánske dielo) jestvoval úprimný štýl ľudských vzťahov, tvorený trpežlivým ľudským teplom, porozumením a napomínaním, v perfektnom rodinnom štýle. Kedže v dome bolo veľa ľudí, disciplína bola nevyhnutná, aby všetko nevyústilo do nekontrolovaného zmätku. Bola to disciplína obmedzená na minimum, ale platili „jasné podmienky a dlhé priateľstvo“, ako moja matka svojou vrodenou ľudovou múdrostou výstižne vyjadrovala svoje uzávery.

Po mnohých rokoch a so získanými bohatými skúsenosťami a dobrými výsledkami som mohol tvrdiť, že „*u chlapcov je trestom to, čo používame ako trest*“. Chcel som im pomôcť pochopíť, že potrestanie má slúžiť na zlepšenie vecí, nie na ich zhoršenie. Krátke odopretie lásky, smutný pohľad, rezervovanejší a väzny prístup, slovíčko do ucha povedané s nežnosťou a trpežlivosťou –, to boli prostriedky, ktorými som si pomáhal pri naaprávaní a obmedzovaní prípadného pomýleného správania.

Nie všetci chlapci, ktorých som prijal, boli ako Dominik Savio. Raz sa stalo, že jeden úbohý asistent, ktorého možno väčší chlapci nemali veľmi v oblúbe, stratil trpežlivosť a nakoniec dal niekoľko riadnych zaúch, čím si chcel zabezpečiť väznosť. Vytvorilo sa ovzdušie tichého odporu, ktoré mohlo v okamihu vyústiť do nebezpečnej a nekontrolovanej neposlušnosti. Všetci očakávali, že sa vyjadriam; urobil som tak po večerných modlitbách v „*slovku na dobrú noc*“. S veľmi väznou tvárou som začal hovoriť, aký je nás štýl výchovy, prejavil som sklamanie z toho, ked som sa dozvedel, že s jedným

z nich sa zaobchádzalo tak tvrdo a že on spáchal väzny priestupok proti úcte a poslušnosti voči tomu, kto bol poverený udržiavať disciplínu. Ked' som veci objasnil, zakončil som: „*Na jednej strane nech už sa nikdy neukáže grobianstvo, na druhej strane už nikdy násilie.*“ Urobil som klasický dvojity úder, jednou ranou som zasiahol dva ciele. Potom som spravil prestávku, tvár sa mi uvoľnila do úsmevu a pokračoval som: „*Chcel by som z lásky, ktorú mám k všetkým, urobiť aj nemožné... Mrzia ma údery, ktoré ste dostali, ale tie vám už nemôžem odobrať.*“ Podarilo sa mi prelomiť ľad; všetci sa smiali, počkal som, kým znova stíchli, a všetkým som zaželal dobrú noc.

Skúsenosť ma učila, že je omnoho jednoduchšie zlostiť sa a vyhrázať, ako sa snaziť presviedčať dobrými spôsobmi. Bol to zápas na spôsob „*pritiahni a uvoľní*“, ktorý občas vyčerpáva, ale vedel som, že niektoré ľudí, tvrdošejne a hlavaté povahy som mohol premôcť iba láskou, trpežlivosťou a miernosťou. Prakticky sa nechali ohnúť iba dobrotom, srdcom, ktoré viedie rozhovor, ktoré napráva s láskou a jemnosťou. Chlapci všeobecne robia chyby viac z ľahkomyselnosti ako zo zlomyselnosti. A niektorí vychovávatelia, poháňaní prílišným náhľom alebo netrpežlivosťou, sa dopúšťali väznejších poklesov, ako boli priestupky samotných chlapcov. Nezriedka som si uvedomil, že niektorí, ktorí iným nič neodpúšťali, boli veľmi citliví na seba a ochotní seba samých ospravedlňovať. A keď sa svojvoľne používajú dve váhy a dve miery, vychovávatelia napokon napáchajú obrovské poklesky a previnenia. Mojim saleziánom som často pripomínał, že chlapci sú „*malí psychológovia*“, ked' po-

aby mladí boli poslaním nášho života

sudzujú svojich vychovávateľov, učiteľov a asistentov i spôsob, tón a nerozvážnosť, s akými títo používajú svoju autoritu. Vždy som si želal, aby moji drahí saleziáni vedeli vyčkať vhodnú chvíľu na vykonanie potrebnnej nápravy; nech nikdy nie sú pobádaní zlošou alebo pomstou. A aby nikdy nezabúdali, že chlapcov a mladých je potrebné získavať si po jednom, každý deň, aby ich privádzali

Už dlho som používal spoľahlivú metódu pre výchovu k dobru: byť stále uprostred chlapcov. Chcel som, aby moji saleziáni boli „*vychovávateľmi na dvore*“ – otvorenými pre dialóg, tvorivými, ostražitými, ale nie nedôverčivými, prítomnými, ale nie udúšajúcimi, prijímaciými a veselými, opravdivými priateľmi.

Práve takto som definoval asistenciu: je to kvalifikovaná prítomnosť, ktorá

nejšiu budúcnosť, bez bariér nedôvery. Dvor ako „*posvätné*“ miesto priateľstva a stretania, kde sa rodí srdečná dôvera, kde vychovávateľ zoštúpil z katedry a už nemá v ruke triednu knihu, kde nemá cenu kvôli titulom, získaným štúdiom, ale skôr kvôli tomu, kým je, kvôli hodnotám, ktoré vyjadruje, kvôli ideálom, ktoré ho podnecujú.

k Pánovi, pretože jedine on dokáže nakresliť v nich svoju božskú tvár. A aby moji drahí saleziáni vždy so sebou nosili nevyhnutný a spoľahlivý liek (aj keď ho nenájdete v žiadnej lekárni): prv ako mladí povedia Pánovi áno, chcú a nárokuju si, aby niekto iný povedal áno ich hrám a ich snom.

nikdy nie je neutrálna, vždy je o krok vpred; asistencia, ktorá bola prijímaciou, aktívnu a kvalifikovanou prítomnosťou. Je to spôsob života s mladými, po ich boku. „*Byť na dvore*“, aby sme spoločne s chlapcami prežívali sny a nádeje, aby sme spoločne vytvárali krajšiu a dôstoj-

Mladý človek, aj ten najväčší rebel, sa dá ovplyvniť iba dobrotom a trpeznosťou. Preto som svojim saleziánom odporúčal: „*Viac ako hlavu predstaveného treba mať srdce otca.*“

(Podľa Il Bollettino Salesiano, máj 2013)

SLOVENSKO

Na Slovensko prišli relikvie sv. Jána Bosca

V rámci príprav na 200. výročie narodenia dona Bosca (1815 – 1888), zakladateľa rehole saleziánov, putujú jeho relikvie po celom svete. Sú uložené vo voskovej figuríne životnej veľkosti. Ich púť sa začala 25. apríla 2009 v Turíne a vedie cez viac než 130 krajín. Na Slovensko relikvie dorazili z Ukrajiny 11. apríla 2013. Prvým strediskom, kde boli vystavené k úcte, boli Michalovce. Púť po ďalších 23 strediskách sprevádzalo aj heslo slovenskej saleziánskej ro-

diny „Don Bosco medzi nami!“. Prítomnosť bola výnimočná najmä v Sučanoch, kde je zariadenie pre mladých väzňov. Urna navštívila aj šaštínsku Baziliku Sedembolestnej Panny Márie, kde sa dielo saleziánov na Slovensku začalo. Relikvie ukončili svoju cestu 30. apríla v provinciálnom dome na Miletičovej v Bratislave a následne boli prenesené do Slovinska. mm

SLOVENSKO

Festival Lumen čakajú zmeny

Počas druhého júnového víkendu sa v Trnave po dvadsiaty prvýkrát stretnú fanúšikovia Festivalu Lumen. Tento rok dostali šancu aj menšie slovenské a české kapely, a to formou súťaže Festival Lumen Challenge 2013, ktorú vyhlásil organizačný tím. Najväčším lákadlom skupín a zároveň cenou pre víťaza bolo vystúpenie na hlavnom pódiu. Súťaž pozostávala z dvoch kôl. Kapela Vigilia si nakoniec získala sympatie nielen hlasujúcich, ale aj organizátorov. Tvoria ju dve dievčatá a štyria chlapci, ktorí radi hrajú príjemnú tvrdšiu hudbu.

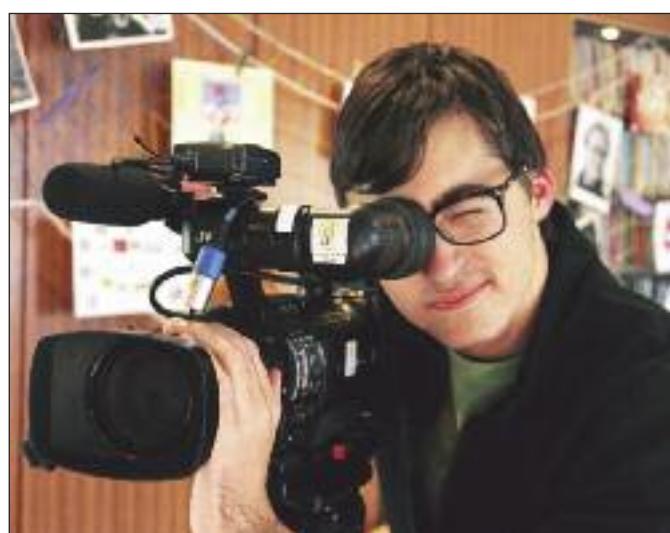
Festival Lumen čakajú tento rok aj iné novinky. Z organizačných dôvodov bude nadchádzajúci ročník spoplatnený, a to sumou 6 € na obidva dni pri kúpe lístka na mieste. Zľavu 2 € je možné získať, ak si spolu s lístkom objednáte cez internet aj ubytovanie na jednej z ponúkaných škôl. mm

LAURA

Mediálna škola – naučili sa fotiť aj natáčať

Mediálna škola zorganizovala v Žiline dva kurzy pre mladých mediálnikov. Pre prvákov to bol kurz s názvom VIDÍM. Účastníkom priblížil morálku v médiách, život celebrit či fungovanie bulváru. Spolu s ich lektorom profesionálnym fotografom Vladimírom Škutom mali možnosť nazrieť nielen do teórie, ale nové poznatky si vyskúšať aj v praxi pri fotografovaní portrétov a života v centre Žiliny. O dva týždne neskôr sa uskutočnil kurz DÁVAM. Je to záverečný kurz druhákov zameraný na techniku audiovizuálnej tvorby, scenársku a dokumentárnu tvorbu. Ich výstupom z Mediálnej školy boli krátke filmy, ktorých tvorbu si účastníci osvojili pod vedením lektorov – dramaturgičky Ivy Kušíkovej a kameramana a strihača Jána Drgoňa. „Absolventi Mediálnej školy by mali byť doma v médiách, a to ako prijímateľia, vychovávatelia a zároveň aj ako tvorcovia,“ vysvetlila manažérka Mediálnej školy Monika Čižmárová. mm

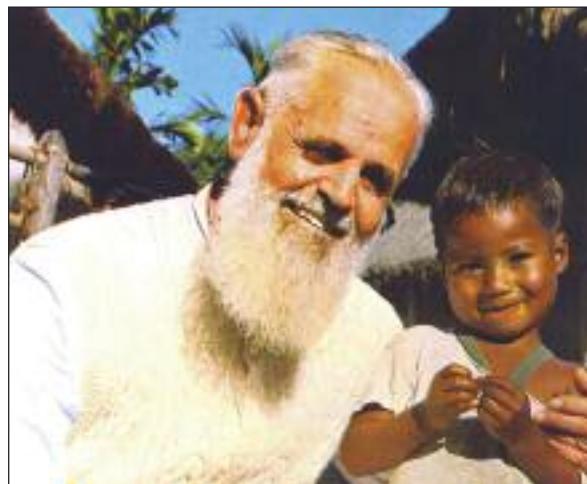

SVET

Diecézna fáza v kauze Božieho služobníka Oresta Marengu SDB je ukončená

Po takmer šiestich rokoch bola ukončená diecézna fáza v kauze ďalšieho saleziána – talianskeho biskupa Oresta Marengu (1906 – 1998), pôsobiaceho v Indii. Oficiálny akt vykonal 16. februára tamojší biskup Andrew R. Marak, ktorý v príhovore spomenul, ako jemu samému biskup Marengo pomohol v ťažkých chvíľach cesty viery a povolania.

Na udalosti sa zúčastnil don Pierluigi Cameroni SDB, generálny postulátor saleziánov, talianski príbuzný a biskupovi priatelia. Boží služobník biskup Orestes Marengo študoval na Valdoccu a v roku 1923 nastúpil do noviciátu v meste Foglizzo. Už v tom čase pôsobil ako misionár v indickom meste Assam. Ako mladý kňaz a neskôr aj ako biskup sústredoval svoje úsilie na himalájske kmene. Až do konca svojho dlhého života (do roku 1998) bol biskup Marengo hrdinským misionárom a živým obrazom Dobrého pastiera. Proces beatifikácie sa teraz presúva do Ríma. *jm*

SVET

Saleziáni sa zúčastnili na stretnutí s Radou Európy

Don Fabio Attard, salezián a hlavný člen rady pre pastořiacu, reprezentoval Saleziánov dona Bosca na každoročnom stretnutí s Európskou úniou a Radou Európy 15. marca v Bruseli. Organizácia Don Bosco International (prekl. Don Bosco vo svete) ponúka zviditeľnenie saleziánskeho diela v Európe. Jej cieľom je slúžiť, chrániť a zastávať sa mladých: najmä chudobných, znevýhodnených alebo tých, ktorí sa nachádzajú v nebezpečenstve. Ako ciele na tento rok si stanovila aj rozličné metódy, pomocou ktorých sa saleziánska charizma môže

ším mladým ponúka aj iné akcie.
mm

venovať dôležitým súčasným tématám, ktorými sa zaoberá aj Európska únia a Organizácia spojených národov. Tieto témy zahŕňajú vzdelávací systém, podporu mladých ľudí a tiež zvládnutie tlaku súčasnej kritickej finančnej situácie. Ako jeden z partnerov saleziánov Don Bosco International funguje v 14 členských štátoch únie a reprezentuje dielo v 406 vzdelávacích centrach, ktoré poskytujú vzdelanie 182 500 mladým ľuďom a mnohým ďal-

SLOVENSKO

Gorazd Zvonický získal ocenenie in memoriam

Významnému básnikovi, prekladateľovi, pedagógovi, katolíckemu kňazovi, saleziánovi a misionárovi Gorazdovi Zvonickému bola 14. februára 2013 v Primaciálnom paláci v Bratislave slávnostne udelená cena Fra Angelica (in memoriam). Ocenenie získal za celoživotné dielo a prínos kresťanských hodnôt do umenia.

Cenu Fra Angelica udeľuje Konferencia biskupov Slovenska prostredníctvom Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru. Cenu za Gorazda Zvonického prevzal provinciál Saleziánov dona Bosca na Slovensku Karol Manik.

Gorazd Zvonický, vlastným menom Andrej Šándor, sa na-

rodil v roku 1913 v Močaranoch, dnešnej časti Michaloviec. Jeho životné dielo a tvorba výrazne ovplyvnili vývoj literatúry na Slovensku. Vydal viacero básnických zbierok, osobitným spôsobom sa venoval mariánskej poézii. Bol tiež významným prekladateľom. K jeho najväčším prekladateľským prínosom patrí trojzväzkové dielo Hymny na posvätenie času, ktoré sa používajú v súčasnej liturgii. V roku 1985 preložil z taliančiny životopis svätého Františka Saleského z pera Adolfa L'Arca. Zvonický pomáhal tiež pri redakcii Rímskeho misálu latinsko-slovenského, ktorý vyšiel v roku 1966. Z latinčiny prekladal aj pápežské encykliky. *jm*

SLOVENSKO

Slovenskí exallievi na kongrese v Thajske

V dňoch 22. až 25. februára sa v dalekom Thajske konal už 10. ázijsko-oceánsky kongres exallievov. Medzi 200 účastníkmi z 15 ázijských a 4 európskych krajín malo zastúpenie aj Slovensko. Združenie exallievov dona Bosca na Slovensku reprezentoval jeho viceprezident Michal Hort s cieľom posilniť medzinárodné väzby a vzťahy so saleziánskymi odchovancami z iných krajín. Snaha spolupracovať a nadväzovať priateľstvá bola viditeľná od prvého podania rúk až po rozlúčkové objatia.

Ázijskí organizátori v sebe nezapreli zmysel pre presnosť a pendantnosť. Ten sa preniesol do výbornej organizácie a kvalitného programu počas celého stretnutia. V rámci neho mal každý zástupca možnosť prezentovať pôsobenie exallievov vo svojej krajine. Aktivity slovenského združenia boli ocenené standing ovation a podľa slov mnohých boli inšpiráciou pre činnosť združení v iných krajinách.

Okrem prednášok a svätých omší bol pre všetkých pripravený bohatý sprievodný program – jazda na slonovi, prehliadka hlavného mesta, návšteva historických pamiatok, plavba lodou a iné kultúrne podujatia. Pozitívom bola tiež nepretržitá prítomnosť profesionálneho fotografa, ktorý každému návštěvníkovi na konci výletu odovzdal CD so spomienkami na toto stretnutie.

„Budte svetlo sveta!“, to bolo hlavné heslo, na ktoré odkazovali rečníci vo svojich prednáškach. Prezident svetového zdru-

ženia Francesco Muceo vo svojom príhovore poznamenal: „Nebojte sa svojou odbornosťou vystúpiť na verejnoscť a byť svetlom v každodennom živote.“ Tým povzbudil exallievov k využívaniu svojej laickej odbornosti na pomoc saleziánskej rodine. Túto myšlienku podporil aj svetový delegát don Ramirez, ktorý vyzval jednotlivých účastníkov, aby poskytli svoje talenty, schopnosti a zručnosti vo svojej profesionálnej sfére pre rozvoj a správu diel dona Bosca. Práve inšpirácia donom Boscom a vnášanie jeho hodnôt do každodenných situácií v práci aj doma dáva skutočný rozmer aktivitám každého jedného odchovanca saleziánov.

Anna Hortová, Združenie exallievov dona Bosca na Slovensku

ŠPORT

Futbalová Kama pozná svojich víťazov, rozbehli sa prípravy na PGS

Medzinárodný deň žien oslavilo 240 chlapcov futbalom. V Banskej Bystrici sa 8. a 9. marca konalo celoslovenské finále futbalového turnaja KAMA. Ani piatková nepriazeň počasia neodradila tímy z celého Slovenska zabojať o titul. Domáci Bystričania v sobotňajšom finále kategórie starších potešili domáčich a porazili Sabinov, z tretieho miesta sa tešili futbalisti Bardejova. Mladší Bardejovčania priniesli domov cenné prvé miesto, menej populárne strieborné medaily získalo Námestovo a tretie miesto sa ušlo Košičanom.

Organizátori aj fanúšikovia vytvárali skvelú športovú atmosféru a celý turnaj sa niesol v duchu fair play. Futbalové nadšenie sa však neskončilo, pretože tí najlepší hráči zo všetkých tímov sa do Bystrice vrátili hned o týždeň po turnaji. Spoločne sa začali pripravovať na Saleziánske medzinárodné športové hry (PGS). Toto podujatie ponúka mladým ľuďom zo saleziánskych stredísk z celej Európy možnosť zmerať si svoje sily v rôznych športoch. Slovensko budú tento rok reprezentovať chlapci v malom futbale v oboch kategóriách. *ah*

MLADÍ

Každý deň prinášali mladým evanjelium

Dobrovolníci z mládežnických organizácií Laura, Domka a Savio ukončili na Veľkonočný pondelok projekt pôstnych zamyslení Forty For You. Inšpirovaní evanjeliami dňa a myšlienkovou chudoby, ktorá vychádzala z projektu Tehlička pre deti ulice, napísali spolu 48 krátkych zamyslení. Tie si bolo možné prečítať v mobilnej aplikácii Forty4U alebo na Facebooku v skupine Forty For You.

„Tohto roku sme naznamenali na Facebooku vysoký nárast fanúšikov. Pridalo sa 812 ľudí, čiže celkovo ich je viac ako 2 300. Prevažnú časť našich čitateľov, až 35 %, tvorili mladé ženy vo veku 18 až 24 rokov,“ priblížila Júlia Kri-

govská, administrátorka skupiny. Mobilnú aplikáciu si stiahlo 62 iPhonov a 1 260 užívateľov Androidu.

Cieľom pôstneho projektu je zatraktívniť mladým ľuďom Sväté Písmo. O tom, že táto interaktívna forma zamyslení je im blízka, svedčia aj ajajky a počty zdieľaní pri jednotlivých zamysleniach. Najobľúbenejšie zamyslenie dostalo 224 ajajok a zdieľalo ho 189 užívateľov.
jč

S V E T

Saleziánsky mučeník Štefan Šándor bude čoskoro blahoslavený

V stredu 27. marca sa pápež František stretol s kardinálom Angelom Amatom, prefektom Kongregácie pre kauzy svätých. Počas audiencie udelil Svätý Otec oficiálny dekrét mučenictva Božiemu sluhovi Štefanovi Šándorovi. Tento salezián sa narodil 26. októbra 1914 v Szolnoku v Maďarsku a za vieru položil svoj život 8. júna 1953 v Budapešti. Po dvoch rokoch ašpirantky, prerusenom, no neskôr dokončenom saleziánskom noviciáte zložil prvé rehoľné sľuby v roku 1940 ako salezián koadjútor. Počas svojho pôsobenia v saleziánskych domoch bol asistentom v oratóriu a po druhej svetovej vojne sa zameral na materiálnu i morálnu obnovu spoločnosti. V roku 1949 začalo štátne znárodňovanie katolíckych škôl a brat Štefan sa snažil zachrániť, čo bolo možné. Podarilo sa mu zamestnať sa v továrnii hlavnom meste a nadálej pokračoval vo svojom apoštolaite. Oficiálne dokumenty dokazujú, že za túto svoju činnosť bol odsúdený na smrť a 8. júna 1953 ho obesili. „Nový mučeník Štefan Šándor je žiariaci svedok a orodovník, ktorý nasledoval dona Bosca. Mladým ponúkal evanjelium radosti cez pedagogiku láskavosti a nakoniec aj kvôli tomu obetoval svoj život. Budíme vďační pápežovi Františkovi za tento špeciálny dar na začiatku jeho pápežskej služby,“ vyjadril sa Pierluigi Cameroni, generálny postulátor pre saleziánsku rodinu. ah

D O M K A

Zástupcovia stredísk sa stretli na Valnom zhromaždení

Osemdesiat zástupcov stredísk mládežníckeho združenia Domka sa v prvý marcový víkend stretlo na Valnom zhromaždení v Tajove. Rozhodovalo sa tam o dôležitých otázkach fungovania združenia, ako aj o jeho samotnom smerovaní. Účastníci sa oboznámili s minuloročnou činnosťou združenia vo viacerých oblastiach. „V uplynulom roku sa Domka zameriavala predovšetkým na zjednocovanie miestnej a celoslovenskej úrovne, rozširovanie vzdelávacích programov a svoju propagáciu, najmä prostredníctvom stránky na Facebooku,“ priblížila domkársku aktivitu predsedníčka združenia Lídya Ondrejková ASC. Počas prezentácií sa predstavilo vzdelávanie animátorov v bratislavskom stredisku Trnávka, oratórium na ulici z Prešova, inšpirujúca činnosť strediska Kaplna či úspešný projekt Stage strediska Bratislava-Mamateyova. Okrem toho nechýbal priestor na svätú omšu, spoločenské hry či priateľské rozhovory. Dôležitým bodom programu bolo uvažovanie o strategickom smerovaní organizácie, ktoré sa pre Domku stalo klúčovou tému najbližších mesiacov. ah

Byť s nimi „len tak“

Pomocnica. Tá, na ktorú volali vojaci po víťaznom boji s Turkami pri meste Lepant. Tá, ktorú si don Bosco vyvolil za patrónku svojej kongregácie a ktorej zveroval svojich chlapcov. Žiadne honosné označenie. Žiadna dogma, ktorá by bola daná „zhora“.

Celá saleziánska rodina sa pripravuje na jej veľký sviatok, ktorý slávime 24. mája a ktorý si pripomíname aj každý 24. deň v mesiaci. Pomocnica, ktorá je blízko obyčajným ľuďom s obyčajnými životmi, v obyčajných problémoch a situáciách. Ktorá je s nami nie preto, že sme niečím výnimoční, iní, ale je s nami „len tak“. Chce byť s nami. Terezka Ježíškova hovorievala, že Pannu Máriu máme obdivovať, ale ešte oveľa viac máme vykročiť, aby sme sa jej podobali. V čom?

Je okolo nás toľko ľudí, mladých, o ktorých v spoločnosti nemá nikto záujem. Len tak „stratiť čas“, len tak sa porozprávať, len tak počúvať. Dať druhému kúsok seba... Verím, že vo svete by bolo oveľa viac spokojných a šťastných mladíkov i starších, keby bol niekto „len tak“ vedľa nich. Chcú sa cítiť vypočutí, byť pochopení, prijatí... Nie je to ľahké, ale túžba po tom je v každom z nás. Najprv sa treba vzdať svojich predstáv, čo chceme, čo nám druhí majú povedať, ako sa majú správať, akí majú byť, čo si majú myslieť. Byť pri nich, pretože sú hodnotní, pretože sú vzácní. Byť pri nich „len tak“. Kto vie, ktorý môj brat má byť dnes milovaný „len tak“. Vzor Pomocnice, vzor, ako na to, už máme.

Lídya Ondrejkovová, Domka – Združenie saleziánskej mládeže

Miestom saleziánskej výchovy je ihrisko

Autor: Pavol Grach SDB

Don Bosco určite nie je prvý v dejinách, kto vytvoril prepojenie medzi výchovou a hrou. Jan Amos Komenský už v 17. storočí pochopil, že hra je pre mladého človeka dôležitá – či už pre jeho telesný, alebo duševný rozvoj. Podľa Komenského mala byť práve zábava prostriedkom, ako si príjemným spôsobom osvojiť zručnosti a návyky pre vážne, dôležité a zodpovedné veci, ktoré človek potrebuje vedieť v dospelosti. Komenského výchovné intuície však vo víre prísneho kalvínskeho protestantizmu nepriniesli ovocie v podobe nejakej radostnej inštitúcie, ktorá by prekvásila svet výchovy.

Don Bosco mal od útleho detstva v sebe prvky apoštola a vychovávateľa, a preto nepotreboval s nikým konzultovať knihy ani pedagogické dejiny, aby porozumel, aká je hra pre mladých ľudí dôležitá. Zábava a hra boli pre neho spôsoby, ktorými si k sebe pripútaval publikum rovesníkov a neskôr mladých, ale vždy preto, aby na konci mohol zasiať nejaké dobré slovo. Takto sa radosť, pohyb a zábava napokon premieňali na formáciu vnútra.

Duchovný a náučný program bol v oratóriu dona Bosca vždy využívaný hrou. Ona bola spočiatku lákadlom a pravou evanjelizáciou. Mladí v minulosti boli sice rovnako smädní po hrách ako tí dnešní, ale mali na veľmi málo priestoru a priležitostí. Neskôr sa však hra stala aj dôležitou súčasťou výchovy. Opravdivá výchova je výchovou v slobode a mladí cítia svoju slobodu v hre. Don Bosco naučil svojich prvých nasledovníkov, aby apoštolovali práve v tejto oblasti. Obraz dvora, kde sa všetci radostne hrajú, mladých elektrizoval. O to viac, že na takomto mieste môžu stretnúť a získať nových priateľov. Naokolo sú zasa starší, ktorí sa hrajú s nimi a vedia ich vľúdne osloviť, povzbudiť, ale i napomenúť. Ihrisko a saleziánsky dvor sa tak stali trvalým miestom výchovy, pokial' je na ňom zabezpečené dobré prostredie a dostatok asistentov, teda starších mladých, alebo aj saleziánov,

ktorí predstavujú určitý druh rodiča, staršieho brata či priateľa.

Pre dona Bosca teda ihrisko nezostalo len miestom na pritiahnutie mladých alebo nutnou psychologickou prejavou pre lepšie štúdium, či prieskumom, kde sa nadobúdajú návyky a zručnosti užitočné pre dospelosť.

novať tých menej schopných. V saleziánskom prostredí majú šport, divadlo a hudba úlohu zábavy, radosti a výchovy a nie sú kritériom výkonu a komercializácie.

Za všetko uvedieme len príklad športu. Ked' blahoslavený Ján Pavol II. slávil

jubileum športu, jasne povedal: „Úlohou športu je prispieť k tomu, aby si mladé generácie vedeli dať odpoveď na otázky o zmysle života, jeho orientácii a jeho cieľoch (...), zaujíma nás šport otvorený absolútnym hodnotám, šport, ktorý vie vychovávať k základným etickým hodnotám života a ktorý rozpoznáva celého človeka ako telo, dušu a ducha (...), šport, kde človek nie je len atlétom, ale oso-

bou so svojím životom a tréner nie je len ten, kto dokáže priviesť k najvyšším výkonom, ale je svedkom opravdivých hodnôt.“

Srdcom saleziánskych domov je teda ihrisko, kde vychovávame a neselektujeme podľa výkonu, divadlá a hudobné telesá, kde sa snažíme o krásu a dokonalosť, ale vieme sa tešiť z toho, čo je robené z lásky a popri čom mladí ľudia nadobúdajú samých seba v plnom rozvoji osobnosti. „Saleziánske ihrisko“ športu, divadla a hudby odmieta súťaž s tvrdou profesionalitou preto, aby zostalo prieskumom pre všetkých, ktorí chcú rást v láske a radosti, nezávisle od kapacity svojho výkonu.

Ihrisko je miestom slobody, radosti a priateľstva, a práve preto veľmi dôležitým miestom výchovy.

Typickými saleziánskymi podobami „ihriska“ sú šport, divadlo a hudba. Kedysi boli tieto prvky v saleziánskych dielach také silné, že svet športu a kultúry sa tu ešte v minulých desaťročiach veľmi rád obzeral a hľadal talenty. Dnes sa všetko zmenilo. Tvrďa profesionalita športu i kultúry pokročila natol'ko, že nijaké oratórium nie je schopné držať krok s nároknimi, ktoré sa vyžadujú v tejto oblasti. Ale zaostávanie je aj veľmi pozitívne. Nie že by chýbala snaha o kvalitu, privysoké nároky však nemôžu diskrimi-

Divadlo zabáva, ale aj vychováva...

Autor: Michal Klč - Združenie exallievov dona Bosca

Ako žiak Gymnázia Jána Bosca v Šaštíne-Strážach som mohol na vlastnej koži zakúsiť úžasnú atmosféru, ktorú divadlo vyžaruje. Tá zmes pocitov, keď stojíme pred publikom často neznámych ľudí, je ako energetická tableta. Sme napumpovaní až po okraj a dávame zo seba všetko, najlepšie, ako vieme.

Vystupovanie zároveň učí sebaprezentáciu. To považujem za dôležité najmä u dospievajúcej mládeže – vedieť sa predať, zahodiť hanbu, učiť sa verejne pôsobiť. Myslím si, že práve tu som pochopil, prečo don Bosco tak veľmi obľuboval akadémie so scénkami a divadelné predstavenia. Šlo mu o to, aby jeho chovanci vnútorné rástli ako ľudia a zároveň sa duchovne obohacovali.

Najideálnejšie je, keď si celé divadelné predstavenie pripravia mladí sami. Od scenára cez kulisy až po samotný nácvik. Tá zmes rôznych pohľadov, názorov a nápadov je fascinujúca a prináša vzájomné obohacovanie sa. Nemenej dôležitým prvkom je výpovedná sila divadla, zvlášť v dnešných časoch, keď sú hodnoty v spoločnosti „postavené na hlavu“. Tu vidím najväčší prínos divadla, najmä kresťanského. Niekoľko stačí prinesť ľuďom iný pohľad na veci aj po troške, teda „prinútiť“ divákov, aby sa zamysleli, a tak ich vtiahnuť do deja.

Čo sa mňa týka, ja som odjakživa rád písal hry aj počas môjho štúdia na šaštínskom gymnáziu. Preto som veľmi uvítal návrh exallievov dona Bosca (s aleziánskych odchovancov), ku ktorým patrím aj ja, aby sme sa spolu pustili do

projektu Divadlo. Spolu s ďalším exallievom Andrejom Klapicom, ktorý stál pri zdrode tejto myšlienky, sme v Piešťanoch našli pomerne veľa nadšencov pre tento spôsob evanjelizácie. Najviac oceňujem pekné spoločenstvo, ktoré sme pri tomto projekte vytvorili. Ľudsky sme si sadli výborne. Dojímali ma spoločné modlitby pred nácvikmi aj predstaveniami i chvíľky stíšenia. Ved' Ježiš povedal, že tam, kde sú zhromaždení dvaja alebo tria v jeho mene, je prítomný aj on sám. A skutočne – podarilo sa nám úspešne napísat a nacvičiť hru o Matke Terézii, s ktorou sme potom vystupovali po okolí. Sila jej slov a myšlienok zasahovala ľudí ako presne mierené strely.

Všetko dianie som sledoval zo zákulia, a aj keď som scenár poznal, pre-

tože som ho sám písal, mal som v očiach slzy. Tou pridanou hodnotou boli herci, ochotníci, moje spoločenstvo. Slová od srdca do srdca.

Za celým predstavením bolo veľa námaha a odlúčenia od rodín, preto chcem podakovať všetkým manželkám, manželom a deťom za ich pochopenie. Spoločné divadelné výjazdy s rodinami nám to všetko vrátili.

S Matkou Teréziou práve finišujeme a chystáme sa robiť nahrávku predstavenia. Keďže je tu Rok viery a priporúčame si výročie príchodu svätých Cyrila a Metoda, nelenili sme ani my. Scenár je hotový a našli sme aj nových hercov, čím sa naše spoločenstvo znova rozrástlo a Boh je stále medzi nami.

Hudba

Autor: Eva Adamová

Don Bosco. Vychovávateľ, otec, učiteľ. Dirigent? Klavirista? Hudobník? Nech už bol don Bosco za svojho života čímkoľvek, vždy využíval všetky možné a dostupné prostriedky nielen na výchovu, ale najmä na spásu tých, ktorí boli v jeho okolí.

To, či bol dirigentom, klaviristom alebo hudobníkom, nie je podstatné. Dôležité je, že aj hudbou príťahoval mladých, získaval ich na svoju stranu a v neposlednom rade tak podporoval zmysluplné využitie ich voľného času alebo spevavého tímového ducha. V tejto tradícii, ktorú don Bosco začal v 19. storočí, pokračujú aj jeho dnešní nasledovníci – Saleziáni dona Bosca. Vďaka Bohu.

Chlapci dona Bosca určite nehrali na elektrických gitarách. Ich spoločníkom bol klavír, a ak mali možnosť, zakladali

vače, basgitary, bicie. Prvotný šok sa však v konečnom dôsledku mení na pozitívne ohlasy. Keď sa kohokoľvek v stredisku spýtate, čo je pre saleziánske sväté omše typické, jednoznačná odpoveď znie: „Spieva na nich zbor.“ Zhodujú sa v tom deti, mladí, rodičia i starí rodičia. „Svätá omša s hudobným sprievodom má celkom inú atmosféru. Viem ju lepšie precítiť, texty piesní sú často odrazom našich životov a zároveň aj povzbudením,“ hovorí Lenka, ktorá navštěvuje saleziánske stredisko v Trnave na Kopánke už zopár rokov. Zo svätých omší sprevádzaných hudbou sa tešia aj mladé rodiny. „Naše deti poznajú všetky piesne – nielen detské „ukazovačky“, ale aj aktuálne pôstne, ktoré spievajú mladí na mládežníckych omšiach,“ prezradila nám mama Dominika. Hudobný sprievod sa stal prirodzenou súčasťou svätých omší, duchovných obnov, adorácií a iných aktivít u saleziánov. Piesne poznajú všetci, a tak sa bežne stane, že „jazzový Baránok Boží“ spieva naozaj celý kostol.

Treba zdôrazniť, že nehovoríme iba o mládežníckych zboroch. U saleziánov fungujú aj detské hudobné skupinky, ktoré radostne spievajú, tančujú a tlieskajú. A na hudobné aktivity si nachádzajú čas aj dospelí – hrajú a spievajú pri svätých omšiach, na vlastných koncertoch...

Zbory u saleziánov nespievajú klasické chrámové piesne, ale spájajú najmodernejšie hudobné štýly a často sa medzi nimi vynára potreba či túžba založiť zoskupenie, formáciu, skupinu – slovom kapelu.

Azda najtypickejšou (nielen podľa názvu) formáciou zo saleziánskeho pro-

stredia sú Saleziáni. Ich frontman Juraj Koval je sám saleziánom a práve vďaka tomu môže naplno žiť myšlienku dona Bosca súvisiacu s hudbou a výchovou. „Naša hudba je prevažne rocková a nechýba v nej evanjeliové posolstvo. Najdôležitejšie je, že toto posolstvo sa snažíme podať nenásilným spôsobom, a tak sa nám darí oslovovať najmä mladých ľudí,“ hovorí Juraj o základoch, na ktorých je postavená kariéra Saleziánov už od roku 2003, keď vznikli. Prízvukuje potrebu ponúkať mladým ľuďom pozitívne alternatívy v splete mnohých plytkých hodnôt dnešného sveta.

OD ZBOROV KU KAPELÁM, OD KAPIEL K FESTIVALU

Aj takto by sa dala stručne vystihnúť história hudobného gospelového Festivalu Lumen, ktorého organizátormi sú aj Saleziáni dona Bosca. Začína na futbalovom ihrisku ako prehliadka zborov. Stal sa oblúbeným, organizátori pozvali prvé slovenské a neskôr zahraničné kapely. A dnes? Navštěvuje ho niekoľko tisícok mladých ľudí, vystupujú na ňom gospelové skupiny z celého sveta, v programe sú prednášky a workshopy, k dispozícii je detský kútik, možnosť stretnúť priateľov, známych a načerpať aj hudobnú inšpiráciu.

Aktuálny 21. ročník festivalu sa uskutoční 7. a 8. mája už tradične v Trnave. Festival Lumen potvrdzuje, že nielen hudba, ale aj posolstvo, ktoré odozvzdáva, je dôležité naozaj pre všetky generácie. Každoročne sa o tom presviedčajú tisícky mladých ľudí z celého Slovenska a okolitých krajín, ktoré do Trnavy prichádzajú. Vďaka Bohu.

dychovky. Práve dychovky mali silnú tradíciu aj vo farnostiach – chlapci, z ktorých neskôr vyrástli muži, otcovia a dedkovia, sa pravidelne stretávali v priestoroch saleziánskeho oratória a svoje „dychové schopnosti“ zakaždým prezentovali pri slávnostiah v kostole alebo na ihrisku.

OD DYCHOVKY K ZBOROM A KAPELÁM

Doba však ide ďalej, a tak sa u saleziánov predsa len dostali k slovu aj elektrické gitary. Doteraz sa často stretávame so začudovanými pohľadmi, keď mladí nesú pred oltár zosilňo-

Najprv bol šport, potom čas darovaný ostatným

Autor: Stanislav Mikita

V preventívnom systéme je práve ihrisko a samotná hra najlepším aj najjednoduchším spôsobom, ako spoznať mladých a identifikovať ich potreby. Vďaka hre v rodinnom duchu, ktorá je mladým blízka, si don Bosco vedel chlapcov veľmi ľahko získať. A podobne je to aj dnes.

Šport chutí a zaujme

Na jeseň minulého roka sme v oratku rozbiehali hokejbalovú ligu pre stovku chlapcov základných škôl z nášho mesta i blízkych dedín. Začiatok zápasov bol plánovaný na 8.30, čo sa nám animátorom zdalo príliš skoro. Asi tretina chlapcov však obeťovala dlhé sobotňajšie spanie a do oratka prišla už pol hodiny vopred. Mal som čas, tak som prišiel skôr aj ja. Sadol som si k ihrisku a pozoroval som ich. „Kedy už otvoria? Koľko je tímov? S kym hráme? Peťo nepride, má futbalový zápas. Adam, a ty nehreš, lebo tu ti za to dajú dve minúty a vyhodia ťa!“

Po pätnástich minútach prišiel saleziánsky asistent, otvoril ihrisko a všetky deti sa začali naháňať za dvoma loptičkami. Z bežných „pouličných“ chlapcov sa po pridelení animátora ako trénera a tímovej predzápasovej hymny stali „veľkí hráči“. Šport, partia a rodinný duch ich zaujali natoľko, že sa do oratória začali opäťovne vracať. Zatial iba kvôli športu, kamarátom, prípadne trénerovi...

Už sú naši, čo s nimi?

Animátor získava novú skupinku športuchtivých chlapcov cez to, čo majú radi. Dáva im pocit dôležitosti a nenápadne ich vychováva. Nasledujú tréningy a ďalšie turnaje, od strediskových až po celoslovenské, či už je to Vianočný hokejbalový turnaj v Košiciach, hokejbalové turnaje v Žiline a Dubnici nad Váhom, alebo futbalové turnaje KAMA, volejbalový

KubCup a ešte mnoho ďalších. A „obyčajný pouličný chalan“ už reprezentuje svoje mesto. Cíti sa výnimkočný, je zahľadený do športu a priadne si ani neuvedomuje, že už po štvrtnej návštive u saleziánov sa pravidelne zúčastňuje stretiek a animátor spolu so saleziánom ho pekne formujú. Už sa nerozčúli po inkasovanom góle tak ako na začiatku ani nevynádá brankárovi, ktorý pustil lacný gól. Príkladom, povzbudením a prítomnosťou animátora dostáva hra i jeho život iný rozmer.

Vyšší level

Môj život, a verím, že aj životy mnohých iných chlapcov práve cez šport

a čas, ktorý nám saleziáni, prípadne animátori venovali, dostali tiež nový rozmer. Z vystávania pri dverách kostola sme sa dostali dnu na lavičku. Priestor len pre seba samých a leňošenie sa zmenili na možnosť venovať sa ostatným. Z „pouličných“ chlapcov a neskôr „veľkých“ športovcov sa stávajú tichí a obetaví animátori, ktorí darúvajú svoj čas iným. To, čo získali pred piatimi, ôsmimi, desiatimi rokmi, teraz dávajú ďalej, aby aj iní mohli zažiť to, čo zažili oni. Možno pri inom športe, za iných podmienok, ale s rovnakou láskou a obetou, s akou to robili animátori pre nich či ako to robil sám don Bosco, ktorý to všetko takto vymysel.

Čo robí moju vieru vierou?

Autor: Margaréta Holeniová

„Práve keď si húsenica myslela, že je koniec sveta, stala sa motýľom.“ Najskôr to chcelo nádej a dôveru uveriť, že by z húsenice mohol byť motýľ... Potom odvahu a trpežlivosť vydržať v tme kukly. No odvtedy sa vďaka obrovskému daru úprimnej viery, ktorý počas tohto obdobia dostala, pozerá na svet z inej perspektívy. Z perspektívy motýľa.

Mnohí z nás to poznajú. Odmalička sme vedení k viere – pravidelná modlitba, účasť na svätých omšiach, prvé sväte prijímanie, detský spevokol, deviaty ročník a príprava na birmovku... Práve vo veku 15-16 rokov nám už nestačia povrchné odpovede a nechceme viac robiť veci len preto, že sa to tak má. Hľadáme dôvody, a ak ich nenachádzame, celú vieri odmietneme.

Práve v tomto kritickom veku som sa dostala do nášho strediska, ktoré v Partizánskom voláme pastoračné centrum. Vďaka príprave na birmovku som spoznala pojem saleziánsky animátor. Niekoľko dní po birmovke vzniklo v našom stredisku nové stretnutie, ktorého členovia boli zväčša čerství birmovanci. Akýmsi neuveriteľným a neočakávaným spôsobom som sa tam ocitla aj ja. Stretnutie existuje už ôsmy rok a moje piatkové večery sa odvtedy natrvalo zviazali s Bláznam pre Krista, čo je názov nášho stretnutia.

Kolotoč táborationov, *prespávačiek*, stretnutí, krúžkov a najrôznejších akcií (vedť to všetci dôverne poznáte) bol úžasný. No zažila som i duchovné cvičenia, obnovy, zdieľania sa. Najskôr sa to dalo ignorovať, pretvarovať sa, improvizovať. Kdesi vnútri som však stále cítila, že na toto moja tradičná viera nestáči, že by to chcelo čosi viac, akúsi poriadnu zmenu.

Ako je nám ľuďom blízke, aj ja som radšej chcela počúvnuť strach a utiecť pred problémom namiesto jeho riešenia. Boh má však iné plány a spôsoby. Práve keď som sa vnú-

torne rozhodovala prestať sa pretvarať a jednoducho radšej odísť z pastorka, niektoré veci sa začali hýbať. Okrem mnohého iného prišiel tiež niekto, kto sa zaujímal o môj duchovný život. Bol náročný, keď som pochybovala, trpežlivý, keď som nevládala, láskavý, keď som mala strach. Už viac sa nedalo ignorovať ten vnútorný hlas, hlas túžiaci po zmene.

Ale keď som sa stále akosi nevedela odvážiť spraviť konkrétny a rozhodný krok, prišla bolesť, zlyhanie, samota, strach, uzavorenie sa, zatvrdnutie, psychické a občas i fyzické dno... Myslím, že je to bod, do ktorého sa v živote dostane každý. No nie je to konečný bod. Možno

trochu. Je to bod, keď sa zriekame starého človeka, aby mohol prísť nový. Skončilo sa dovtedajšie obdobie prišívania nových záplat na starú látku. Všetko staré odišlo, zaniklo... Prišlo niečo nové. Ked' sme na dne, je len jedna ruka, ktorá nás dokáže vyniesť späť hore. Nie, nie je jednoduché, zvlášť pre pyšného človeka, požiadať o pomoc, natihať ruku a dúfať. Ale iný spôsob asi nie je. Prosila som a pomocná ruka pri-

šla. A s ňou i vnútorná konverzia. Odvtedy je z tradičnej veriacej presvedčená veriacou. Samozrejme, ani zdaleka nie dokonalá. Nie bez strachu a pádov. No po toľkých rokoch medzi priateľmi, blízkymi a ľuďmi, ktorí mi boli a sú vzormi, som aj ja konečne uverila srdcom.

Jeden diakon to krásne pomenoval a ja som sa s jeho slovami úplne stožnila: „Ten dotyk Boha bol taký silný, že keby som to chcel niekedy poprieť, poprel by som sám seba.“ Nebolo to zo dňa na deň a nebol to len jeden dotyk. Bolo to dlhé obdobie, ktoré sa začalo mojim prvým krokom – túžbou nájsť Boha. A on mi už pomaly kráčal naproti, aby sme sa konečne mohli stretnúť.

Čo robí moju vieru vierou? Láska! Moja viera nebola skutočná, kým som nezažila dotyk Lásky. Nebola úprimná, kým som ju neprežívala srdcom. A chcela by som ju žiť tak, aby ma k všetkému, čo robím, motivovala najmä láska k sebe, k blížnemu a k Otčovi (ako som Boha začala s detskou dôverou odvtedy oslovoval).

Viete, prečo práve Cyril a Metod?

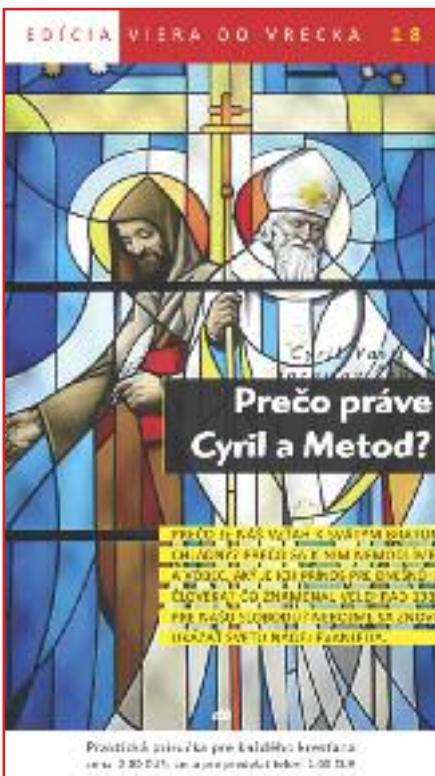
Spracoval: Juraj Karpel

Brožúrka z edície Viera do vrecka vydavateľstva Don Bosco od autorov Cyrila Vasiľa SJ, arcibiskupa a sekretára Kongregácie pre východné cirkev, a Jaroslava Šebeka, pracovníka Historického ústavu Akademie věd ČR, reflektouje misiu solúnskych bratov a opisuje udalosti spojené s významným pútnickým miestom na Velehrade. My vám ponúkame niekoľko úryvkov z knihy:

„.... cieľom tejto útlej knižičky nie je predstavenie životopisov svätých Cyrila a Metoda, nie je to ani historická štúdia... Nebudeme teda opakovať známe chronologické a historické údaje zo životov Cyrila a Metoda, ale pokúsime sa podčiarknuť niektoré súvislosti, ktoré lepšie ozrejmujú ich prínos k budovaniu duchovnej kultúry našich národov...“

„.... možno by bolo zaujímavé zorganizať medzi veriacimi na Slovensku anketu s otázkou, ktorý svätý im je najbližší. Dá sa predpokladať, že by sa tam objavili rôzne mená, napríklad svätý František, svätá Terezka Ježíškova... Ktorí v poradí by sa asi objavili svätí Cyril a Metod?...“

„.... jednou z naliehavých otázok, ktoré stojia pred dnešnou Európou, je problém kultúrnej, politickej a duchovnej schopnosti (alebo neschopnosti) adekvátnie odpovedať na expanziu islamu... Svätý Konštantín-Cyril počas svojej misie k Arabom nevstúpil do politickej polemiky, ale preniesol diskusiu do oblasti morálky a teológie, dokazujúc morálnu prevahu Kristovho zákona. Dnešný západný svet sa pokúša demokratizovať islamské krajiny na krídlach stíhačiek a za zvuku bômb. Vojna v Iraku, v Afganistane, podpora vojenského prevratu v Libyi dokazujú sice vojenskú prevahu dnešného Západu, ale súčasne sú prejavom jeho vnútornej slabosti a neschopnosti ponúknuť kresťanský pohľad na človeka a jeho dôstojnosť. Svätý Cyril to dokázal aj bez zbraní...“

„.... pred 1 150 rokmi mal knieža Rastislav veľkú národnú politickú a duchovnú víziu: držať sa kresťanského zákona, vychovávať a vzdelávať svoj ľud, zabezpečiť mu samostatnosť. Dnes stojí pred našou spoločnosťou otvorené otázky: Aké kritériá a hodnoty budeme uplatňovať pri svojom zaradovaní sa do čoraz globalizovanéjšieho sveta? Aké bude miesto našej vlasti na medzinárodnom fóre? Zachováme si vlastnú tvár a charakter alebo sa necháme zmiešať zo scény pod tlakom ekonomických výhod či hrozieb, aby sme si nechali postupne, krok za

krokom, odkrajovať zo svojej politickej, kultúrnej a duchovnej samostatnosti?...“

„.... komunisté se prostredníctvím ochotných prorežimných duchovních snažili zformovať širší kněžské hnutí, které se nebude opírat jen o hrstku příznivců, ale bude schopno vytvořit masovou organizaci. Tento pokus však na rozhodném odporu duchovenstva i laiků ztroskotal. Po nezdaru s pokusem o rozdelení církve začal režim měnit taktyku. V následujících letech byl příliv poutníků (pozn.: na Velehrad) velmi silně omezen. Na jejich poklesu se například podepsalo omezování autobusové dopravy, omezení propagace poutí a také svévolné zásahy církevních tajemníků do jejich uspořádání...“

„.... papež bl. Jan Pavel II. také podnikl hned na úvod pontifikátu kroky k posílení cyrilometodskej kultu, když oba věrovněst prohlásil v roce 1980 za spolupatrony Evropy, a vyjádřil tak potřebu duchovního obohacování mezi oběma částmi tehdy rozdelené Evropy. Papež dále vyzýval, aby se oživily i masovější projevy duchovního života a zbožnosti, zejména ve formě zvýšení počtu účastníků duchovních poutí, které byly zejména na Slovensku i v době komunismu podstatným projevem náboženského cítění věřících...“

Názov publikácie:
Prečo práve Cyril a Metod?
Vydavateľstvo: **Don Bosco**

fotoreportáž

Don Bosco medzi nami

Život na hranici vo Vyšnom Nemeckom sa 11. apríla 2013 na 15 minút zastavil. Don Bosco, vítej na Slovensku!

O príchod dona Bosca prejavili pozitívny záujem všetky veľké médiá.

Don Bosco na miestach, kde mladí v piatok večer chodievajú „žiť“. Prešiel aj cez námestia, aby žehnal.

Okolo dona Bosca sa vždy natlačili hlavne deti. Podobná situácia ako počas jeho života na Valdoccu.

Veľkej popularite sa tešili najmä skupinové a stretkové fotografie pri relikvii.

Samotnú modlitbu pri relikvii doplnili koncerty, pokladovky aj divadelné predstavenia.

Text: Maroš Peciar SDB

Foto: Vlado Škuta, Jozef Pekľanský, Viktória Kolčáková, František Valiček, Marek Penta

„Čo to bolo za kňaza, ten don Bosco,
že k jeho relikvii sa chodí modliť tak veľa ľudí?“

Don Bosco odzradzuje Krista, ktorý zomrel a vstal z mŕtvyh.
Všetko sa to deje počas Eucharistie.

Nosným bodom programu v každom saleziánskom
dome bola svätá omša.

Mladí si väčšinou chceli urobiť osobnú pamiatku
na stretnutie. Svätý don Bosco, oroduj za nás!

V Prešove privítanie spestrili chlapci. Bolo to pravdepodobne
prvé stretnutie dona Bosca s hokejbalom.

Mnohí ľudia boli ochotní aj dlhšie postáť v rade,
aby sa mohli na chvíľu osobne pomodliť pri relikvii.

Pápež František je ctiteľom Márie Pomocnice

Autor: spracoval rhsdb

Po zvolení pápeža Františka napísal hlavný predstavený saleziánov don Pascual Chávez list saleziánskej rodine aj Svätému Otcovi. A vďaka svedectvám z Argentíny sme spoznali aj vzťah pápeža Františka k dielu dona Bosca.

Z listu hlavného predstaveného saleziánskej rodiny:

Drahí bratia a sestry, členovia celej saleziánskej rodiny a mladí, spolu s vami všetkými sa modlím a ďakujem Pánovi za veľký dar, ktorý nám dal v osobe kardinála Jorgheho Maria Bergoglia, jezuitu, arcibiskupa v Buenos Aires. Mal som milosť spoznať ho a spolupracovať s ním osobne počas zasadania biskupov Latinskej Ameriky v Aparecide v máji 2007 a neskôr počas procesu blahočnenia Zefirína Namuncuru. (...)

Výber mena František je príznačný v spôsobe, akým poukazuje na niektoré charakteristické črty – jednoduchosť, chudobu, autentickosť – a zároveň sa stáva programom, pretože vyzdvihuje niektoré aspekty, ktoré opisujú tvár dnešnej Cirkvi a jej vzťah k svetu. (...)

V duchu viery a s veľkou úctou a oddanosťou vítame pápeža Františka, ako by to urobil don Bosco, odporúčame ho do starostlivosti a materského vedenia Márie Pomocnice kresťanov, a zároveň ho uistujeme o našej náklonnosti, poslušnosti a najsrdcečnejšej priamej spolupráci v tomto čase novej evanjelizácie.

Z listu hlavného predstaveného Svätému Otcovi:

Vaša Svätość, vítame Vás a Vaše želanie robíme našim želaním: mať „odvahu, áno, odvahu kráčať v Božej prítomnosti, s jeho krížom, budovať Cirkev na Kristovej krví, ktorú vylial na kríži, a dosvedčovať jeho slávu: Krista ukrižovaného. Tak sa Cirkev pohnie vpred“.

Vo vernosti Cirkvi a nášmu zakladateľovi donovi Boscovi prijíname toto pozvanie, Vaša Svätość, a sľubujeme, že sa vždy budeme snažiť sprítomňovať ho v našich životoch, pastoračných rozhodnutiach a apoštolských programoch.

Uistujeme Vás o našich modlitbách.

Don Bosco o pápežovi

„Ktokoľvek je zjednotený s pápežom, je zjednotený s Kristom!“ (MB VIII, 567)
„Budeme absolútne rešpektovať Svätú stolicu vo všetkom, kdekoľvek, kedykoľvek, kamkoľvek nás Pán bude volať.“ (MB XV, 249)

„Pre mňa je pápežovo želanie rozkazom.“ (MB V, 874)
„Jeho slovo musí byť naším pravidlom vo všetkom a pre všetko.“ (MB VI, 494)

Pápež František a jeho vzťah k dielu dona Bosca

Jorge Mario Bergoglio bol pokrstený v Chráme Márie Pomocnice v Almagro na predmestí Buenos Aires. Pokrstil ho salezián don Enrique Pozzoli, ktorý bol neskôr aj jeho duchovným vodcom. Sám o tom povedal hlavnému predstavenejmu saleziánov donovi Chávezovi, keď ho v marci prijal na krátkej audiencii vo Vatikáne.

V roku 1949 chodil Jorge Mario Bergoglio spolu so svojím bratom do saleziánskej školy v Ramos Mejía. Jorge bol žiakom 6. B triedy. V tomto roku dostal v škole dve prvé ceny – za správanie a v predmete náboženstvo a evanjelium.

Ked' mal Jorge 17 rokov, jeho duchovný vodca don Enrique Pozzoli mu poradil, aby šiel do Tandilu v horách, kde by sa jeho choré plúca zotavili. Pod vedením dona Pozzolihho spravil budúci pápež i rozhodnutie vstúpiť do kňazského seminára a sám v jednej knihe hovorí o silnom vplyve tohto saleziána na svoj život. Ako provinciál jezuitov podal osobné

svedectvo v procese blahorečenia saleziána koadjútora Artemida Zattiho o tom, ako sa k nemu modlieval za nové laické rehoľné povolania a aké požehnané ovoce prinieslo orodovanie tohto saleziána koadjútora jezuitskej reholi v Argentíne. Veľmi si váži prácu saleziánov v Patagónii a aj preto sa – ako arcibiskup v Buenos Aires – zasadil za to, aby blahorečenie indiánskeho chlapca Zefirína Namuncurú v roku 2007 neprebiehalo v Buenos Aires, ale priamo v Chimpay v Patagónii, kde sa Zefirín narodil. Vyjadril svoju podporu futbalovému tímu San Lorenzo de Almagro, ktorý zažil salezián Lorenzo Massa.

Každý rok na slávnosť Márie Pomocnice kresťanov chcel v jej chráme v Buenos Aires predsedáť omši.

Vo štvrtok 21. marca prijal vo Vatikáne hlavného predstavenejho dona Cháveza a jeho vikára dona Bregolina. Don Chávez ho pozval osláviť slávnosť Márie Pomocnice v jej bazilike v Turíne v roku 2015 pri 200. výročí narodenia dona Bosca. „Prečo nie?“ odpovedal pápež. Pri tejto návštive dostal pápež sochu Márie Pomocnice a povedal, že ju bude mať vo svojej pracovni ako Pomocnicu a Matku Cirkvi.

Provinciál saleziánov v Argentíne spomína

Don Fabián García, bývalý provinciál saleziánov v Buenos Aires v rokoch 2005 – 2010, poznal kardinála Bergoglia osobne.

„Tu je jedna z mojich najsilnejších, najvýznamnejších, nezmazateľných spomienok: Pápež František je muž viery, ktorý ako arcibiskup v Buenos

Aires vždy 24. v mesiaci skoro ráno predtým, než sa otvorili dvere kostola, prišiel do Baziliky Márie Pomocnice kresťanov na predmestí Almagro, slúžil svätú omšu a hodinu vytrval v modlitbe pred obrazom blahoslavenej Panny, ktorý požehnal ešte sám don Bosco.“

Evanjelizuje žena trochu inak?

Autor: Dagmar Kráľová FMA

„Kto ostáva vo mne, prináša mnoho ovocia...“ Máj je v saleziánskej rodine mesiacom dvoch Márií – Mária Pomocnice a Mária Mazzarellovej. Obe pochopili a ohlasovali dobrú zvest a obe to niečo stalo.

Nik z ľudí nepoznal Ježiša, jeho zmýšľanie, postoje a túžby lepšie ako jeho matka. Preto nik neprenikol hlbšie ani do jeho evanjelizácie. Prečo potom Mária zostala počas Ježišovho verejného účinkovania v úzadí? Ved' chodila do jeho učenicej školy prinajmenšom od jeho dvanásťich rokov. Keby ona začala rozprávať o svojej skúsenosti s ním a hlásať radostnú zvest!

Automatická odpoveď znie: vtedy boli také časy, žena nemohla byť vopred. Z evanjelií však vieme, že Ježiš si nerobil fažkú hlavu z predсудkov svojej doby. Priam pohoršlivo dovolil ženám, aby putovali evanjelizačnými cestami s ním. Inou naučenou odpovedou je, že úrad ohlasovať evanđelium zveril apoštolom. Ale nik dovtedy a ani potom predsa nepovýšil dôstojnosť ženy tak, ako práve Ježiš. Problém nebude ani v tom, že Mária nechcela Ježišovi pomáhať – podľa evanjelií ju niekoľkokrát akoby odstavil. Asi nám chcel svojím postojom povedať niečo viac...

Do tajomstva Máriinho apoštolátu sa dá iba nazrieť. Možno ju Ježiš potre-

boval v zálohe, zakorenenu v láske a obeti. Potreboval ľudsky autonómne naplniť svoje poslanie a zároveň pomôcť dozrieť k celostnému „áno“ i jej? Pripravoval ju, aby pri ňom mohla stať pri najväčšom nápore ľudského i diabolského zla v kulminácii svojho pozemského života na kríži?

Možno ju potreboval Otec, aby bola verným volaním ľudstva a potvrdením toho, že stojí o jeho Syna a o svoju spásu. Možno ju potreboval Svätý Duch, aby sa stala strážkyňou ohňa apoštolskej lásky svojim ľudským teplom a modlitbou. A možno ju potrebujeme i my, práve takú v úzadí, medzi najmenšími tohto sveta, aby sme sa nebáli kráčať s ňou za Ježišom, aj keď sme malí a chudobní.

Nie, neplatilo to len pred 2 000 rokmi. Jej niekoľko slov urobilo a robí v Cirkvi veľké veci. Napríklad ako v živote Jána Bosca – sen z jeho deviatich rokov – a aká orientácia od Pomocnice pre jeho život! Jej ovocím sme i my.

Mária Mazzarellová dozrievala podobne, v tieni velikána evanjelizácie dona Bosca. Aj ona zakoreňovala do svojho srdca i do jej zverených sŕdc Božie slovo zvestované zakladateľom tak, ako to vie iba žena. Sama sa stala svedectvom, nádobou života viery pre druhých. Nedochítame sa o nej, že by mala niekedy v rukách Bibliu. Dokázala však, podobne ako Panna Mária, zachytiť a uchovávať v srdci Božie slovo. To sa jej dostávalo vďaka vedeniu horlivých kniazov, ktorí na Biblii vyrástli.

Už od detstva sa evanjelium do jej srdca „vtelilo“ prostredníctvom växne pre katechizmus. V „animátorskem veku“ sa najprv zapálila pre dobro svojich mladších súrodencov, potom pre kamarátky a dievčatá. Neskôr chránila lásku v srdciach mám, ale aj chorých či opustených ľudí.

Od chvíle, keď pochopila, že nemusí súťažiť o prvenstvo vo výkonoch – s chlapcami na katechizme ani s robotníkmi vo vinici a po chorobe ani nadmernou dobročinnosťou v dedine –, stala sa z nej vyrovnaná evanjelizátorka. Ohlasovala radostnú zvest

o Božej láske k ľuďom tými najvšednejšími gestami. Inkarnovala evanjelium súcitnou láskou k dievčatám a sestrám všetkých kategórií, z ktorých dozrievali matky chrániace život vo všetkých jeho formách. Stála pri donovi Boscovi, aj keď padali skaly, a on sa o ňu mohol oprieť za každých okolností. Aj keď namiesto platenia morneských dlhov nosil prvým sestrám hory dotrhanej chlapčenskej bielizne. Bola taká doba? Zaiste, ale láska sa vždy bude živiť skutkami. Najmä ak sa aj malá vec, akou môže byť každý steh ihľou, robí z lásky.

Mária Mazzarellová zotrvaivala v Ježišovi. Svojou snúbenecou láskou ho presvedčala, že tento svet ho potrebuje a že je ešte schopný odpovedať na jeho lásku. A napokon bdela nad láskou v rodine Dcér Márie Pomocnice. Uskutočňovala, čo hovorí svätý Pavol: „Keby som evanjelizoval ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal...“

Sestrám hlásala iba zopár slov v niekoľkých variantoch: „Milujete Ježiša?“ „Všetky vytvorme jedno srdce, aby sme veľmi milovali nášho drahého Ježiša.“ „Srdce si nedelite s nikým, nech je celé pre Ježiša.“ „S Ježišom sa trne zmenia na radosť. „Ježiš musí byť našou jedinou silou.“

To sú slová Márie Mazzarellovej, spolu zakladateľky rodiny sestier, z ktorej vychádzali saleziánky, ochotné prejsť aj za oceán a hlásať všetkým, že milujú Ježiša a aj za cenu života chcú, aby bol milovaný. Toto je radostná zvest!

Zomrela ticho. A keď ju Cirkev chcela vyhlásiť za svätú, ešte žijúce spolusestry z počiatkov Inštitútu nad tým krútili hlavami: „Ale ved' na nej nebolo nič mi moriadne...“ Aká podobnosť s Máriou Pomocnicou!

Stretnutia dona Bosca a sr. Márie Mazzarellovej (3)

Autor: Piera Cavagliá FMA, preklad: Jana Beníková FMA

Po vzniku Inštitútu dcér Márie Pomocnice v roku 1872 nasledovali intenzívne stretnutia dona Bosca s Máriou Dominikou Mazzarellovou a s komunitou v Mornese. Zakladateľ so záľubou pozoroval postupný vývoj projektu, ktorý v ňom neprestával budiť úžas.

MEDZI BOLESŤAMI, BEZRADNOSTOU A NÁDEJOU

Dva roky po vzniku inštitútu zomrela prvá saleziánka, mladá sestra Maria Pogiová. Niekoľko mesiacov po nej umrel vo svojich 63 rokoch náhle i don Dominik Pestarino. Pre Mornese aj pre komunitu FMA to bola veľká bolesť. A už začiatkom júna plakali v Mornese opäť. Veľmi mladá učiteľka hudby sestra Corinna Arrigottiová odišla do neba ako osemnástročná. O niekoľko dní nato ďalší pohreb – žiačka Emilia Chiarová. Don Bosco prišiel do Mornese čo najskôr po smrti dona Pestarina. Chcel po tešiť sestry a pomôcť im hľadieť viac do budúcnosti než na minulosť. Biskupi už očakávali príchod saleziánok na rôzne miesta a bolo ich treba upokojiť. Začala sa príprava na založenie prvej komunity mimo Mornese, v Borgo San Martino. Don Bosco napísal o týchto dňoch dobrodinke Františke Pastore: „Som v Mornese a snažím sa zaplniť to prázdno, ktoré zanechal oplakávaný don Pestarino, ale je to dosť tažké. On sám robil veľa a teraz sa mnohí namáhajú robiť aspoň to, čo môžu, i keď málo. Dôverujme Bohu. U profesiek, postulantiek aj u dievčat cítíť veľkú horlivosť a to nám umožňuje dúfať v dobro.“

V tých dňoch bol don Bosco komunité úplne k dispozícii: spovedal, mal osobné stretnutia so sestrami, navštěvoval dom, pracovňu i školu. Rozprával sa s každou žiačkou. Všímal si dvor, kde sa skákalo, spievalo, hralo; všímal si dôveru medzi sestrami a dievčatami. To ho uistilo, že cieľ inštitútu sa napĺňa. Pri tejto príleži-

tosti don Bosco viedol aj duchovné cvičenia, prijal 13 dievčat do noviciátu a tiež sluby ôsmich profesiek. Vďaka tejto komunité pocíťoval nádej.

ZNOVUZVOLENIE PREDSTAVENEJ

Don Bosco zhromaždil všetky sestry, aby zvolili predstavenú a jej radu. Od prvého mandátu prešlo niekoľko rokov a bolo potrebné opäť počuť mienku komunity. Voľby prebehli v tajnosti. Sestry chodili jedna po druhej k donovi Boscovi, povedali potichu meno a on ho zapísal. Vyšiel tak v ústrety tým, ktoré nevedeli písat.

Na radosť všetkých bola do úlohy generálnej predstavenej zvolená Mária Mazzarellová. Don Bosco bol spokojný a na odporúčanie sestier dovolil, aby ju všetky mohli nazývať Matka.

Pred odchodom dal don Bosco sestrám cenné rady: „Povzbudzujem vás, na koľko je to len možné, zamestnávať novicky a sestry prácami, ku ktorým inklinujú. Často si myslíme, že je čnosťou zapierať svoju vôľu takou alebo inou prácou, ktorá je proti našej prirodzenosti. Ale naopak, či to nie je väčšia škoda pre sestru aj pre kongregáciu? Radšej sa snažte učiť ich posväčovať a zduchovňovať tieto sklony, aby mali vo všetkom za cieľ iba Boha.“

Počas tohto júnového stretnutia v Mornese v roku 1874 urobil don Bosco ešte jednu dôležitú vec – menoval dona Jána Cagliera za svojho zástupcu pre Inštitút FMA. Táto motívacia otvorila komunitu k horizontom misionárskosti.

Bohatstvo vnútorných schopností

Autor: Bruno Ferrero
Preklad: Ján Čverčko SDB

Life skills (životné zručnosti, schopnosti) sa preslávili od momentu, keď ich Medzinárodná zdravotnícka organizácia (WHO) predstavila svetovej verejnosti. Je to konkrétny spôsob, ako odpovedať na otázku: na aké vlastnosti sa treba zamerať vo výchove, a tak vypestovať realizovaného a šťastného človeka?

Rizikom každého vychovávateľa je nemať konkrétnie a jasne definované ciele. Dôsledkom môže byť kopa hazardných a náhodných výchovných zásahov.

Dobrý životný výstroj sa musí skladat z niektorých presne určených vnútorných schopností a zručností, o ktoré sa treba starať vhodnými výchovnými projektmi a zásahmi hned od začiatku.

Sebauvedomenie

Jedným z klúčov k úspechu je schopnosť sebaanalýzy. Dieťa si musí zdо-

konalíť spôsob vlastného sebaporozumenia, sebaohodnotenia a sebaprijatia. Zmysel pre vlastné „ja“ patrí medzi najdôležitejšie, je podstatný pre všetky ďalšie aspekty dobrého psychického zdravia. Každé dieťa potrebuje niekoho, kto mu nastaví zrkadlo. Niekoľko, kto mu pomôže k hlbšiemu sebapoznaniu, poznaniu svojej povahy, potrieb a túžob, silných i slabých stránok. A to trpezlivým a zároveň konkrétnym do živa zasahujúcim spôsobom. Predstavuje nevyhnutnú podmienku pre efektívnu komunikáciu, budovanie meziľudských vzťahov a rozvoj empatie voči ostatným. Isté riziko môže vzniknúť, ak výchova vyústi do situácie „mať auto bez vodiča“. Neskôr môže byť neuveriteľne namáhavé napraviť neistý, nestabilný zmysel sebavnímania, zle vyformovaný od dospievania.

Kontrola citov

Sebaistota (sebadôvera) pomáha každému človeku zachovávať potrebnú citovú stabilitu bez vonkajšej opory. Intenzita ľudských citov je veľmi rôznorodá: slabé, nepatrné i mimoriadne silné. City nás ustavične sprevádzajú, nikdy nie sme bez emócií! Poznáme štyri základné druhy citov: hnev, strach, smútok a radosť. Každý ďalší je ich kombináciou. Dieťa sa musí naučiť harmonicky prežívať citový život s jeho prejavmi a vedieť ho správne prejavovať v sociálnom kontexte, v ktorom sa nachádza, nájsť konštruktívny spôsob, ako vybúriť energiu, ktorú city produkujú.

Kontrola stresu

Každé dieťa v období rastu a dospievania podlieha úzkosti, o to viac, ak rodičia preháňajú a snívajú svoj „sen o dokonalem dieťati“. Dieťa sa musí naučiť poznať a kontrolovať zdroje úzkosti. Rodičia sú v tejto oblasti veľmi dôležití. Nič tak neznepokojují a neuvedie dieťa do depresie ako vlastná mama, ktorá mu ustavične priponína, že by mohlo byť lepšie, že sa musí viac snažiť. Deti zvládnu akúkoľvek situáciu, ak vedia, ako sa majú správať.

Zmysel pre kritiku

Rozumieme ním schopnosť analyzovať a zhodnotiť situáciu, vedieť analyzovať informácie a skúsenosti objektívnym spôsobom, vidieť výhody i nevýhody, schopnosť rozhodnúť sa čo najzodpovednejšie, zbadáť a správne ohodnotiť rôzne faktory, ktoré ovplyvňujú správanie a postoje, napríklad tlak skupiny kamarátov a vplyv masmédií.

Schopnosť vedieť sa rozhodnúť

Všetci si prajeme, aby sa naše deti vedeli vždy správne a dobre rozhodovať. Nikto tento fakt nespochybňuje. Bohužiaľ, mnohí, aj dospelí, sa rozhodujú často impulzívnym spôsobom. Nedokážu správne odhadnúť situáciu, neskúmajú dostatočne vhodný spôsob, ako k problému pristúpiť. Kto nevie správne ohodnotiť výhody a nevýhody, volí agresívny prístup – verbálny alebo fyzický –, v niektorých prípadoch i obyčajný hnev alebo pasívny odpor.

Nekontrolované impulzy mladého človeka sa podobajú nášlapným mímam, ktoré môžu zničiť základy akejkoľvek kariéry. Je potrebné, aby sa už malé deti čo najkonkrétniešie priúčali správnej rozhodovacej taktike.

Schopnosť riešiť problémy

Už aj medzi vysokoškolské predmety bol zaradený problem solving. Pomáha učiť sa riešiť rozličné problémy konštruktívnym spôsobom. V prípade ich neriešenia by mohli spôsobiť mentálny stres, napätie a telesné problémy.

Kreativita

Je to schopnosť pružne a flexibilne riešiť každú situáciu, vedieť nájsť riešenie, priniesť originálne nápady. Deti treba vychovávať k tomu, aby slobodne predkladali svoje nápady, rozvíjali zmysel pre zvedavosť a otvorenosť, chrlili nápady a nebáli sa prijímať kritiku, nachádzali spôsoby, ako byť kreatívny a ako tvorivosť uplatniť. Deti potrebujú našu pomoc, aby sa ich kreativita mohla realizovať.

Efektívna komunikácia

Znamená byť schopný povedať vlastný názor, vyjadriť túžby, potreby a obavy, v prípade potreby byť schopný požiadať o radu a pomoc. Stáva sa, že pri rôznych triednych diskusiách sa mnohí žiaci nevedia správne verbálne vyjadriť alebo sú postihnutí zjavou dysláliou (rečová chyba). Usilujú sa o dobrý slovný prejav, ale podobajú sa spojke auta, ktorá škrípe, zle zapadá a z motora ich mysele sa akoby chrlil čierny výfukový plyn. Spôsoby formulovania a slovná zásoba sú horko-fažko zrozumiteľné. Škola by mala prísť s novými spôsobmi, ako zdokonaliť slovnú komunikáciu detí a mládeže, pomôcť im uvedomiť si, že vyjadrenie myšlienok znamená vylepšovať ich. Dalo by sa povedať: „Ako môžem vedieť, čo si myslím, ak sa nepokúsim vyjadriť to?“

Empatia

Značí počúvať a vidieť srdcom, vedieť sa nechať preniknúť utrpením a radosťou druhého človeka, dokázať sa vzíť s predstavivosťou do situácie

druhého. Znamená priať etnické a kultúrne odlišnosti. Empatia mení zlaté pravidlo „správaj sa k druhému tak, ako chceš, aby sa druhý správal k tebe“. Nahrádza ho novým pravidlom „správaj sa k druhému tak, ako by on chcel, aby si sa k nemu správal“. Empatia je rozhodujúca vlastnosť, vďaka ktorej sa nám môže podaríť vylepšiť duchovnú etiketu a vedieť vychádzať s druhými.

Schopnosť medziľudských vzťahov

Aby mohol byť človek úspešný, nestačí vedieť veľa vecí, tvrdo pracovať a produkovať množstvo kvalitného tovaru alebo služieb. Treba sa usilovať mať rád ľudí, stať sa sympathetickým

a vedieť preukázať úctu tým, ktorých chceme mať radi. Je to otázka politickej stratégie. Pre každého mladého človeka je životne dôležité nadobudnúť schopnosť vytvárať pozitívne vzťahy s rovesníkmi a zároveň dokázať udržiavať dôležité vzťahy. Mladých treba varovať, že sociálne interakcie im môžu spôsobiť krivdy a urážky. Musia si uvedomiť, že najlepším spôsobom, ako predísť rôznym škodám, je naučiť sa komunikovať, spájať sa, hľadať vhodných spoločníkov, vybudovať si dobré meno a nadobudnúť schopnosť vytvárať vzťahy. Tvorenie medziľudských vzťahov je ustavičný proces, ktorému sa obvykle priúčame na základe priamej skúsenosti.

Utečenecký tábor Kakuma

Autor: Peter Kuchár SDB

Don Peter Kuchár, delegát pre saleziánske misie v rokoch 2009 – 2012 a bývalý predsedá SAVIO o. z., odišiel 14. januára 2013 na misie do Kene. V súčasnosti pracuje v náročných podmienkach utečeneckého tábora v Kakume, ktorá leží na severozápade krajiny v regióne Turkana. Tábor bol zriadený v roku 1992 a žije v ňom vyše 70-tisíc utečencov z Južného Sudánu, Somálska, Etiópie a ďalších krajín. Prvé skúsenosti a bezprostredné dojmy z utečeneckého tábora opisuje vo svojom liste.

S mojím novým direktorom fr. Lucom z Indie som sa zoznámil ešte v Nairobi. Bol tam vybavovať nejaké záležitosti, a tak sme mohli odtiaľ do Kakume cestovať spolu. Pred odchodom ma prosil, aby som mu pomohol balíť mäso a syry. Vraj aby sme v Kakume mali čo jest, lebo tieto potraviny tam nekúpime.

Ked' sme prileteli malým lietadlom do Lodwaru, na letisku nás už čakal fr. Augustin SDB s našou dobrovoľníčkou Majkou Sliackou, ktorá pracovala v Kakume tri mesiace a postupne ma svojimi mailmi dostávala do obrazu. Ked' sme sa po ceste zastavili v obchode na nákup, veľmi rýchlo som pochopil situáciu a podmienky. Spociatku som nerozumel, prečo nakupujeme v takom ošarpanom a zanedbanom obchode, kde boli diery v streche, police s tovarom ledva stáli a na všetkom bola statočná vrstva prachu. Po chvíli som sa však dozvedel, že je to najlepší obchod v celom okolí (stoviek kilometrov). Hned' som si uvedomil, kde som a prečo sme mäso a syry fahali až z Nairobi...

Do Kakume je to z Lodwaru ďalších 120 kilometrov po cestách-necestách smerom k sudánskym hraniciam. Je to púštna oblasť, kde vidíte sem-tam nejaký strom, kríky a niekoľkometrové termitiská. Teploty sa tu bežne pohybujú okolo 40 stupňov a prší zriedka. Ako som sa dozvedel, v Kakume minulý rok výnimovočne pršalo viackrát, a tak tu niekde dokonca nájdete aj kus trávy. Stačí však prejsť niekoľko desiatok kilometrov a ste v oblasti, kde nepršalo už celé roky. To sú miesta, kde ľudia prezívajú na

pokraji hladomoru. Obrovské jazero Turkana, ktoré by mohlo vodou zásobovať celú oblasť, je, žiaľ, slané a voda z neho sa nehodí ani na zavlažovanie. Jediné, čím sa tu miestni ľudia živia a vďaka čomu dokážu prežiť, je pastierstvo. So svojimi stádami prejdú aj desiatky kilometrov, aby našli trocha zelene a vodu.

Zeleň je tu veľkou vzácnosťou. Nádej na pestovanie je minimálna. Potrebujete hlbockú studňu, zavlažovací systém s čerpadlom a ochrannú sieť, aby slnko všetko nespálilo. Zo zvierat tu prežijú len tavy, kozy a somáre. To prakticky znamená, že bravčové či hovädzie mäso tu jednoducho nezozniete.

Kakuma je malé zabudnuté mestečko na severe Kene. Nachádza sa daleko od civilizácie a ani samotnú Keňania ho nepokladajú za časť Kene. Jedno-

ducho, zabudnutá a odvrhnutá oblasť, ku ktorej sa akoby nikto nehlásil. „Ideálne“ miesto na zriadenie utečeneckého tábora... Dnes tu žije viac než 100 000 utečencov a každý týždeň k nim pribúdajú stovky ďalších. Najpočetnejšie sú tu zastúpené etniká zo Somálska a Južného Sudánu, ale nájdete tu aj tisícky utečencov z Konga, Etiópie, Ugandy a podobne. Jedna obrovská medzinárodná komunita, ktorá sa snaží spolu prežiť... Stavajú si malé domčeky z hlinených tehál a od UN (United Nations – OSN) dostanú na strechu plech. Nie je to jediná podpora. Dvojtýždenne dostávajú dávky potravín a prídel dreva na varenie, ktoré však vystačia len na pári dni. O ostatné sa musia postarať sami.

Organizácia spojených národov tu nie je osamotená. Sú tu zastúpené aj iné medzinárodné organizácie a ob-

čianske združenia, ktoré sa snažia pomáhať. Ruku k dielu prikladajú do konca aj niektoré hollywoodské hviezdy, ako napríklad Angelina Jolie, ktorá tu bola pred niekoľkými rokmi osobne a sponzoruje jednu tunajšiu školu.

Veľkou výhodou tábora je bezplatné školstvo. Školy sú tu doslova preplnené žiakmi. Napríklad Sudánčania sa sem stahujú práve z tohto dôvodu, keďže často nemajú na to, aby deťom zaplatili školné. V rodinnom rozpočte je to nezriedka najväčšia položka, ktorá je často nad sily rodičov. Rodičia bežne môžu svojim deťom zaplatiť iba prvé roky základnej školy.

Ked' som sa rozprával s učiteľmi, ktorí tu učia, nechceli mi uveriť, že v našej krajine máme bezplatné školstvo. Ked' sa dozvedeli, že ľudia bez práce dosťavajú podporu od štátu, aby mohli dôstojne žiť, povedali mi, že žijeme v raji. Im by úplne stačilo, aby mali čo jesť a aby mohli deti chodiť do školy. Aj preto je Európa či Amerika vysnívaným snom drívnej väčšiny tunajších utečencov.

My saleziáni máme priamo tu, v utečeneckom tábore, veľké tréningové centrum pre rozličné remeslá a kurzy. Niečo na spôsob učňovskej školy. Nájdete tu murárov, elektrikárov, stolárov, automechanikov, zváračov, ale aj kurzy pre krajčírov, počítacové kurzy alebo kurzy angličtiny. Školu navštěvujú študenti rozličných afrických národností, náboženstiev a tiež vekových skupín. Ročne sa tu na kurzoch vystrieda okolo 1 000 žiakov. V zaujímavom kontraste tu nájdete na jednom kurze sedieť vedľa seba muslimské dievčatá zahalené od hlavy až po päty a africké mamičky, ktoré aj počas vyučovania či v kostole nemajú problém dojčiť svoje deti.

Nedávno sme oslavili sviatok dona Bosca a to bol deň, keď sa táto veľká medzinárodná rodina, taká rozdielna, či už vekovo, alebo kultúrne, dokázala riadne zabaviť. Takmer za každým jedným z týchto ľudí je silný životný príbeh vhodný na napísanie knihy. Sú to ľudia, ktorí si neužili veľa radosti zo života, skôr bojujú o prežitie a svoju dôstojnosť. Vidieť ich teda

baviť sa a spontánne tešiť i z malého víťazstva je veľký zážitok. Koľko výbuchov radosti, spevov, tancov a skandovania sme zažili na slávnosť nášho zakladateľa! Tito ľudia sa ešte vedia tešiť z maličkostí.

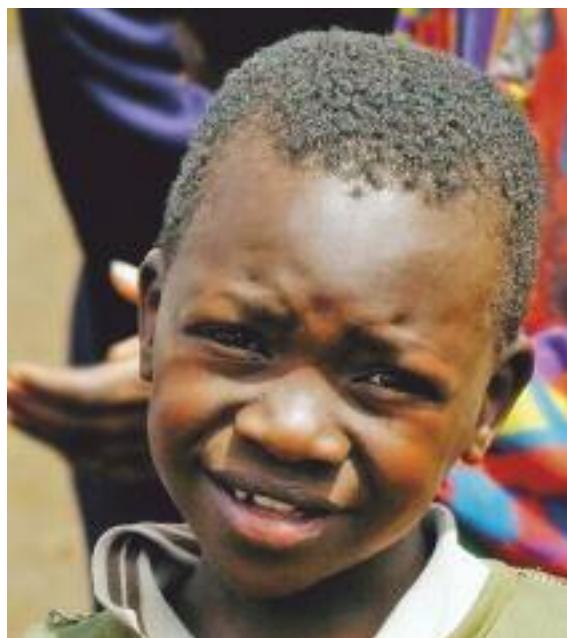
Okrem školy tu spravujeme veľkú farnosť s piatimi filiálnymi kostolmi. Vlastne to ani nie sú kostoly – sú to veľké plechové búdy, kde sú lavičky na sedenie, provizórny oltár, zopár jednoduchých stoličiek a križ. To je všetko, čo tam nájdete. Okrem toho ešte veľa malých mravcov, ktoré žerú všetko, čo je z dreva, a tak sú mnohé lavičky rozožraté na prach. Čo je však vo farnosti veľmi povzbudivé, je fakt, že tu fungujú desiatky malých modlitebných skupín. Ked' sa pristáhovalci usadia, skôr ako sú schopní postaviť si provizórnu kaplnku alebo kostol, schádzajú sa rovnako ako prví kresťania na modlitbách po domoch. Často jedinou knihou, ktorú si so sebou prinesú, je Biblia. V malom hlinenom domčeku sa ich potom takto tlačí aj 40. Zastúpené sú všetky vekové kategórie. Spolu sa modlia, čítajú si Bibliu a delia sa o to, čo ich osloвило.

Okrem nás pracujú medzi utečencami aj dvaja jezuiti. Majú tu na starosti jeden veľmi zaujímavý a ambiciozny projekt – snažia sa najlepším miestnym študentom sprostredkovať dialkové štúdium na niektorých amerických univerzitách. Tak môžu tí najšikovnejší získať vďaka internetu naozaj kvalitné vzdelanie. Nateraz majú okolo 100 študentov, ďalšie stovky však čakajú na svoju priležitosť. Jedným z tunajších jezuitov je Kórejčan fr. Shim, ktorý objavil svoje povolanie práve v Afrike, keď tu pôsobil ako saleziánsky misijný dobrovoľník. Druhým je Barcelončan fr. Paul, ktorý po tom, čo si urobil doktorát v Kalifornii, prišiel pracovať do utečeneckého tábora. Sú to dvaja veľmi zaujímaví a charizmaticí ľudia.

Okrem nich tu pracuje tiež niekoľko veľmi obetavých rehoľných sestier. Angažujú sa predovšetkým v školách a vo farskej pastorácii. Jedna z nich, Američanka, pribehla ku mne po svä-

tej omši, na ktorej ma predstavili, a dojato mi hovorí: „Otče, môj strýko pochádzal zo Slovenska a volal sa Kučár! Nebudeme vzdialená rodina?“ Nepamätať si, žiaľ, z ktorého mesta či oblasti Slovenska pochádzal. Ale kto-vie...

Ďalšia priam šokujúca udalosť pre mňa bola, keď som tu stretol Slováka, dokonca východniara z Košíc. Bol to pán Miroslav Soter, ktorý v UN pracuje už dlhé roky a má za sebou viačeré niekoľkoročné pobuty v rozlič-

ných častiach sveta. V Kakume je už tretí rok a pracuje tu na oddelení bezpečnosti. Svet je jedná veľká dedina... Je tu naozaj veľa vecí, ktoré dokážu človeka prekvapiť, ale aj dojať. Napríklad dnes sem prišli upratať ženy pred nedel'ou svätou omšou. Medzi nimi bola aj jedna, ktorá prišla o barlach. Všimol som si, že jej chýbala časť jednej nohy. Napriek tomu zobralala malú metlu a na kolenách, respektíve po štyroch chodila po zemi a zametala dvor pred kostolom, aby sme mali v nedel'u čisto...

Dalo by sa ešte dlho pokračovať. Nateraz vám veľmi pekne ďakujem za silu z vašich modlitieb, ktorú každenne cítim. Tiež sa modlím za vás a všetkých mojich dobrodincov.

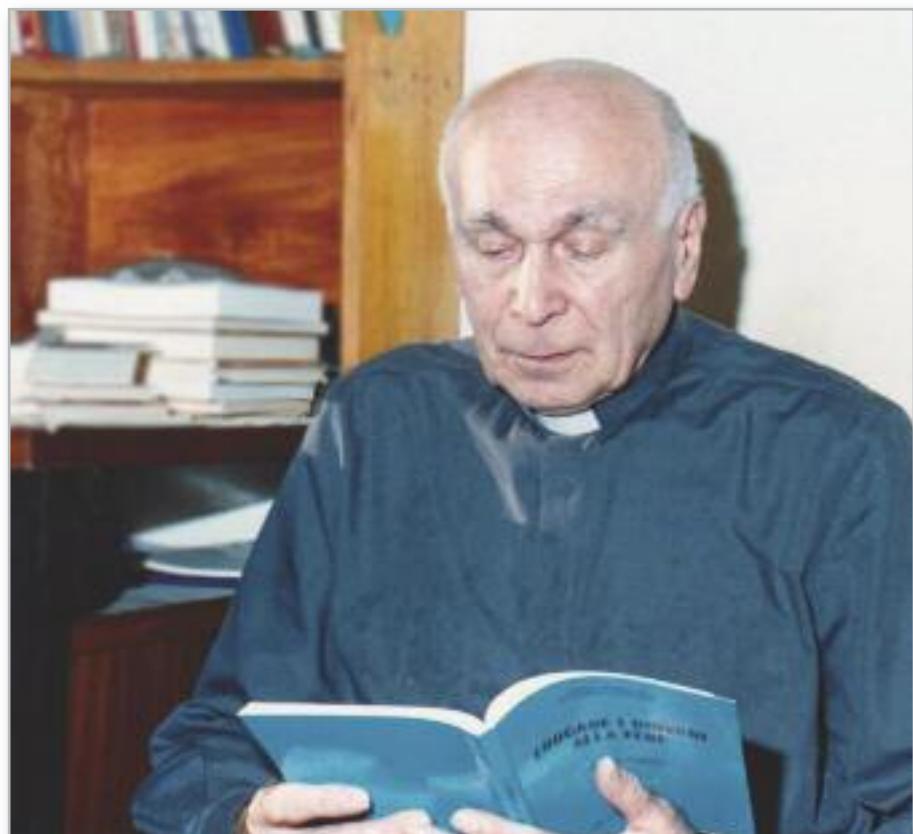
Príspevok Gorazda Zvonického k pokoncillovej liturgickej reforme

Autor: Zlatko Kubanovič SDB

**Katolícky kňaz, básnik,
prekladateľ, editor
a pedagóg Gorazd Zvonický,
vlastným menom Andrej
Šándor, sa narodil 29. júna
1913. Pochádzal z Močarian,
dnešnej mestskej štvrti
Michaloviec. A práve
tomuto vzácnemu človeku
s výnimočným talentom,
ktorého sté výročie
narodenia si v tomto roku
pripomíname, by som chcel
venovať viacero
nasledujúcich tematických
článkov. V tomto prvom
opíšem, ako prispel
k pokoncillovej liturgickej
reforme.**

Za Zvonického najväčší prekladateľský prínos môžeme pohľadať breviárové hymny, ktoré sám prebásnil. Vyšli v troch zväzkoch pod názvom Hymny na posvätenie času. Prvý a druhý zväzok vyšiel v roku 1975 a tretí o rok neskôr. Vtedajšia domáca Slovenská liturgická komisia v Československu z nich prebrala do Slovenského oficia iba časť.

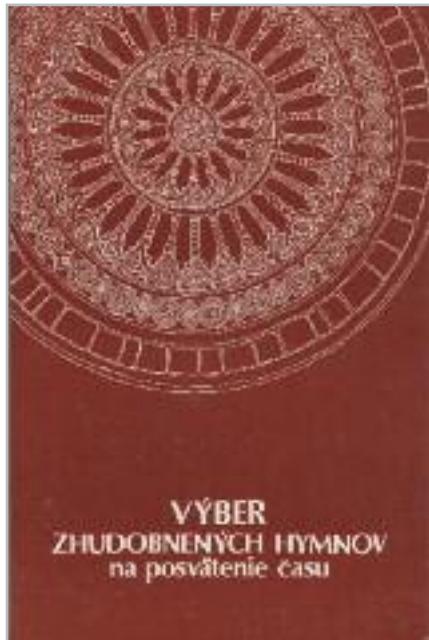
Pri preklade hymnov sa Zvonický riadil smernicami vatikánskej komisie pre liturgické, teologické a lingvisticke preklady, osobitne Konštitúciou Sacrosanctum Concilium, ako to aj sám napísal v úvode k prvému vydaniu: „Pokoncillová liturgická reforma sa dotkla breviára (a tých, čo sa ho modlia) aj v oblasti hymnov. Konštitúcia Sacrosanctum Concilium vo svojom

93. článku nariaduje nielen ich zachovať, ale – nakoľko treba – aj vrátiť im prvotnú formu, to jest očistiť ich od mytologických prvkov, ktoré sa ta dostali pod vplyvom antickej klasiky, a od všetkého, čo nezodpovedá kresťanskej nábožnosti. Druhý vatikánsky koncil vyslovuje želanie, aby sa z bohatého pokladu cirkevnej poézie zaviedli do breviára aj ďalšie hymny.“

Prvý zväzok obsahuje hymny na Cezročné obdobie. V druhom zväzku je Vianočný a Veľkonočný okruh a Sviatky Pána cez rok. Tretí zväzok je najobsiahlejší a obsahuje Spoločné hymny na rôzne sviatky a Vlastné hymny na jednotlivé sviatky. Pri čítaní týchto Zvonického prebásnených hymnov nadobudneme do-

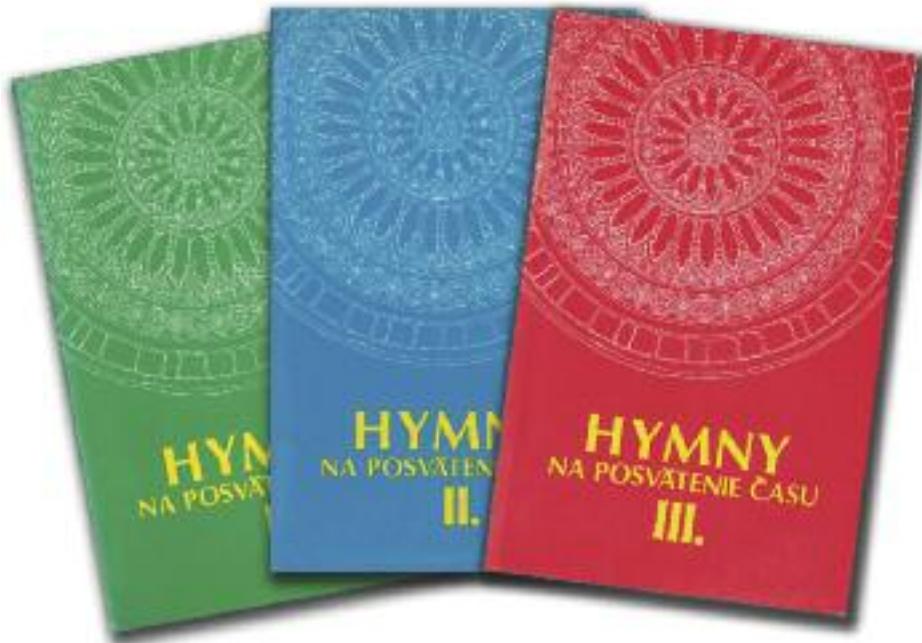
jem, že poézia je doslova zázrak. Vedľa to mu aj išlo, ako to sám napísal: „Hymny v latinčine sú prekrásnymi básnickými útvarmi. Väčšinou sú vytvormi géniov čo do umu aj čo do svätosti. Škoda, že znalosť latinčiny aj u kňazov cím ďalej, tým viac klesá. Pôvodinu by iste vychutnávali s väčším pôžitkom než aj tie najpodarenejšie preklady. Čí preklad, prosím, sa vyrovňá pôvodine, ak ide o také skladby, ako je Stabat Mater, Dies irae...? Poézia v každej reči sa začína službou Bohu a náboženstvu... Obnovme v sebe lásku k náboženskej poézii! Pri prekladaní hymnov mi neslo len o posvätenie času, ale aj o posvätenie poézie.“

Niektoré z preložených hymnov boli zhudobnené a vyšli aj knižne pod názvom Výber zhudobnených hymnov na posvätenie času so sprievodom organa. Hymny zhudobnili Július Gašparík (Paríž), salezián Jozef Strečanský (Ramegnies-Chin), salezián Štefan Olos (Hubová) a predovšetkým salezián Stano Kmota (Florence). Na poli slovenskej hymbovej literatúry ide skutočne o neprehliadnuteľné dielo. Odráža sa v ňom Zvonického erudovanosť i schopnosť majstrovsky narábať so slovom, versologiou i metrikou.

Kardinál Jozef Tomko v týchto prebásnených prekladoch hymnov vidí ešte jeden prvak: „Keď ich my kňazi denne recitujeme zo slovenského breviára, Gorazd Zvonický zakaždým, aj viac ráz za deň, tiško a pokorne kráča s nami.“

Gorazd Zvonický sa popri literárno-básnických prekladoch aktívne podieľal aj na prekladoch latinských bohoslužobných textov do slovenčiny. Po Druhom vatikánskom koncile vznikla totiž pri Slovenskom ústave svätých Cyrila a Metoda liturgická komisia pre Slovákov v zahraničí, ktorú úradne vymenovala Svätá stolica. Táto komisia mala podľa smerníc koncilu uviesť liturgické reformy do slovenčiny. Bol do nej vymenovaný aj Zvonický, ktorý pomáhal hlavne pri revízii a redigovaní Rímskeho misálu latinsko-slovenského z roku 1966.

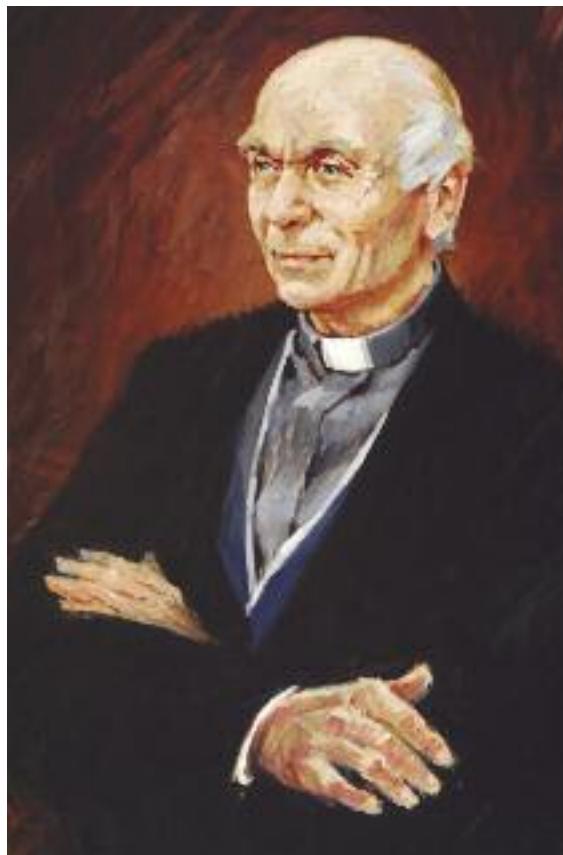
O svojej práci v tejto liturgickej komisií povedal: „Slovenská liturgická komisia Ústavu svätých Cyrila a Metoda v Ríme sa pustila do prekladov liturgických kníh, len čo bola schválená Svätou stolicou. Pracovali sme dlho a dôkladne, lebo sme mali poruke úradné smernice vatikánskej komisie pre liturgické preklady.“

Na otázku Literárneho týždenníka, či je „liturgický jazyk, reč bohoslužobných obradov, rečou básnickou“, odpovedá Zvonický nasledovne: „V latinskej pôvodine je bohoslužobná reč naozaj básnická. V prekladoch? To závisí od štýlistickej zručnosti prekladateľa. Taký chválospev na Veľkonočnú vigiliu Exultet, mnohé sekvencie ako Lauda, Sion, Dies irae, Stabat Mater atď., sú vrcholnými básnickými výtvormi.“

Gorazd Zvonický túto liturgickú komisiu skutočne obohatil. Mal na to predsa vynikajúce predpoklady – bol znalcem latinského i slovenského rýmu, metriky a verša. Jeho názor bol často rozhodujúci, ako to potvrdil bývalý člen tejto liturgickej komisie profesor dogmatickej teológie diakon salezián Rudolf Blatnický aj Zvonického blízky spolupracovník don Augustín Nádaský. „Patril si do liturgickej komisie, ktorá prekladala do slovenčiny liturgické knihy. A medzi odborníkmi, ako boli Náhalka, Vávrovič, Šándor a Blatnický, vznikali živé diskusie, či už šlo o terminológiu sväto-

písemskú, teologickú, patristickú a liturgickú. Slovenčina sa mala ukázať životaschopná. Často bola tvoja mienka rozhodujúca, dôrazne si poukazoval na to najpriliehavejšie slovo, ktoré najlepšie zodpovedalo latiniskému originálu.“

Zvonický prekladal aj pápežské encykliky a pápežove okružné listy, a to priamo z latinských originálov. Nikdy si neposlúžil prekladom dajakého iného európskeho jazyka.

Slovinsko: PUM – program pre nezamestnaných mladých ľudí

Autor: ANS – Celje

Jedna z mnohých aktivít, ktoré organizujú saleziáni v Celje, je rehabilitačný program pre nezamestnaných mladých ľudí vo veku 15 až 26 rokov. Skratka PUM znamená „projekt založený na vzdelávaní mladých ľudí“. Je finančne podporovaný ministrom školstva a Európskym sociálnym fondom.

Do projektu sa môžu zapojiť tí, ktorí už ukončili alebo prerušili svoje štúdium. Cieľom PUM je pomôcť účastníkom nájsť si prácu alebo pokračovať v štúdiu.

Program prebieha každý deň. Ráno sa začína spoločnými raňajkami a rozhovorom na určitú tému, ktorá je vybraná podľa potrieb mladých ľudí a zameraná na ich osobný rast, otvorenosť pre nové obzory, aktívne občianstvo a budovanie tímu. Potom nasleduje deľba úloh, ktoré sa vykonávajú počas dňa podľa harmonogramu. Spočíva v individuálnej práci mladých a v dosahovaní ich osobných cieľov.

Skupina sa opäť stretne pri obede, ktorý pripravujú dvaja z účastníkov. Počas poobedného oddychu je čas na šport a hry. Zvyšok dňa je venovaný projektom, napríklad príprave reklamy, práci na časopise, organizovaniu stretnutí s rodičmi... Tieto spoločné projekty sú založené na záujmoch skupiny a mladých ľudoch, ktorí sa zúčastňujú každej fázy od plánovania po uskutočnenie a hodnotenie.

Každý týždeň prebieha tiež pracovný výcvik: vyrábanie predmetov z hliny, dreva i textilu a varenie. Tieto hodiny sú založené na študijných programoch škôl a pod vedením externých školiteľov kopírujú pracovné výcviky. Takéto hodiny prebiehajú jeden deň v týždni.

Ostatné pravidelné aktivity zahŕňajú osobné pohovory, na ktorých sa vyhodnocuje vykonaná práca a plánujú sa ďalšie úlohy. Slúžia tiež na prehĺbenie poznávania mladých.

Veronika Bezugovšek, učiteľka v tomto programe, hovorí o jednom z účastníkov: „Na programe sa zúčastnil aj jeden 25-ročný mladík. Poslalo ho k nám ministerstvo práce a on po celý čas opakoval, že je tu nedobrovoľne.“

Zo začiatku sa všetkého stránil, prácu akceptoval len vtedy, ak to bolo absolútne nevyhnutné. Stával na okraji diania a v diskusii nikdy nevyjadril svoj názor. Do PUM ho poslali preto, že nedokončil štúdium. V škole sa mu nepáčilo a prácu si nikdy nenašiel. Po niekoľkých mesiacoch sa školiteľom nakoniec podarilo vybudovať s ním vzťah. Pochopil, že mu nik nechce ubližiť a že všetci účastníci sú rešpektovaní a vypočutí. Postupne začal prejavovať väčší záujem a sám sa stal organizátorom niekoľkých aktivít. Podieľal sa tiež na príprave jedla pre celú skupinu. Vďaka jednotlivým projektom a osobným rozhovorom sa rozhadol, že dokončí svoje štúdium. Urobil chýbajúce skúšky a záverečné práce. Potom si s obnovenou silou a motiváciou našiel prácu, ktorá ho zaujímal a páčila sa mu.

Svetové dni mládeže

Znamenie viery pre celý svet

Autor: mladí z www.rio13.sk

Svetové dni mládeže sa zrodili v roku 1984 na Kvetnú nedelu. Pápež Ján Pavol II. zvolal rímsku mládež, aby s ním oslávila Rok vykúpenia. Nadšenie mladých prekonalo všetky očakávania Vatikánu i samotného pápeža, a tak sa Svetové dni mládeže (SDM) stali medzinárodným podujatím organizovaným Katolíckou cirkvou, ktoré spája mladých z celého sveta.

SDM chcú povzbudiť mladých ľudí z celého sveta, aby sa nebáli angažovať sa v Cirkvi, podeliť sa o vieriu v Ježiša Krista a prežívať hlbokú radosť zo života. Predsedá im Svätý Otec a slávia sa každé tri roky v jednej zo svetových metropol.

Nasledujúce XXVII. SDM sa uskutočnia v brazílskom Riu de Janeiro v dňoch od 23. do 28. júla 2013. Ich mottom je úryvok z Evanjelia podľa Matúša: „Chodťte a získavajte učeníkov zo všetkých národov“ (porov. Mt 28, 19). Latinskoamerický kontinent bude hostiť medzinárodné stretnutie mladých už po druhý raz – v roku 1987 sa SDM uskutočnili v argentínskom Buenos Aires.

Benedikt XVI. v októbri 2012 vyzval mladých, ktorí sa pripravujú na SDM 2013, aby sa stali učeníkmi Krista:

Slávna socha Krista Vykupitela, ktorá dominuje tomu brazílskemu mestu, bude pre nás výrečným symbolom: jeho otvorená náruč je znakom, že Kristus je pripravený objať všetkých, ktorí k nemu prichádzajú, a jeho srdce znázorňuje nesmiernu lásku, ktorú má ku každému a každej z vás. Nechajte sa ním pritiahnuť!... Zároveň vás pozývam, aby ste sa pripravili na svetové dni v Riu de Janeiro tým, že už odteraz

sa budete zamýšľať nad tému stretnutia: „Chodťte teda, učte všetky národy!“ (Mt 28, 19). Ide o veľké misijné poslanie, ktoré Kristus zanechal celej svojej Cirkvi a ktoré je aktuálne i dnes po dvoch tisícročiach.“

Novozvolený Svätý Otec František potvrdil svoju účasť na SDM a v homílii na Kvetnú nedelu vyzval mladých, aby nasledovali Krista a nenechali si ukradnúť nádej, ktorú im ponúka: Milí priatelia, aj ja idem na cestu spolu s vami po stopách blahoslaveného Jána Pavla II. a Benedikta XVI. Už sme blízko nasledujúcej etapy tejto veľkej púte Kristovho kríza. Tešíme sa na júl v Riu de Janeiro! Dohodol som si s vami schôdzku v tomto veľkom brazílskom meste! Dobre sa na ňu pripravte. Predovšet-

kým duchovne vo svojich komunitách, aby sa toto stretnutie stalo znamením viery pre celý svet.

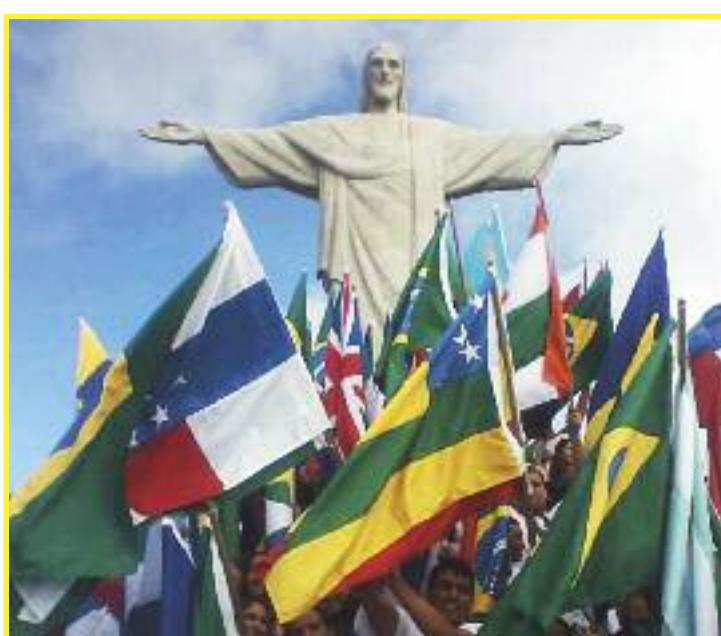
Pre tých, ktorí túzia zažiť atmosféru Svetových dní mládeže, ale pre finančné či iné dôvody nemôžu cestovať do Ria de Janeiro, ponúka Rada pre mládež a univerzity KBS možnosť zažiť Svetové dni mládeže 2013 jedinečným spôsobom doma na Slovensku. Parallelne so SDM bude od 26. do 28. júla 2013 v Ružomberku prebiehať Národné stretnutie mládeže R13.

Vďaka tejto iniciatíve budú mať mladí zo Slovenska účasť na stretnutí so Sväтыm Otcom a možnosť počuť slová pápeža adresované mladým na celom svete v nevšednom spoločenstve.

Realizačný tím už teraz pripravuje bohatý duchovný aj kultúrny program s možnosťou zoznamíť sa s brazílskou kultúrou a stretnúť sa s mladými z celého Slovenska i zo zahraničia. Ale predovšetkým – stretnúť sa s Bohom, ktorý pozýva nebáť sa a zatiahnuť na hlinu.

O prípravách na obe stretnutia budú priebežne informovať webové stránky s možnosťou registrácie.

Zdroj: www.rio13.sk

Viera: náš štít a naše víťazstvo

Autor: Štefan Turanský SDB

Don Bosco vyrozprával v roku 1876 svojim chlapcom tento sen: „Snívalo sa mi, že som bol na súmraku v oratóriu. Obklopovalo ma množstvo chlapcov – ako to zvyčajne robíte, ved' sme priatelia. Zrazu som od vrátnice začul hlasité volanie a divoký rev. To kričali mladí. Bežali k nám, pričom do seba navzájom vrážali. Otočil som sa tým smerom a zbadal som obludu, ktorá vyzerala ako obrovský lev. Mala obrovskú hlavu a velikánske ústa dokorán, takže to vyzeralo, akoby požierala ľudí na jedno prehltnutie. Odtiaľ jej trčali von dva mocné a ostré dlhočizné zuby ako nabrusené meče. Zastrájala sa vrhnúť sa na nás.

Niekoľko minút sme sa modlili. Ani neviem ako, zrazu sme sa všetci ocitli v susednej jedálni. V strede bola Panna Mária. Príjemným hlasom nás uisťovala:

– Nebojte sa, – povedala, – ale verte! Je to len skúška, ktorú vám chcel dať môj božský syn.

Vtom jeden zo sprievodu Panny Má-

rie povedal silným hlasom:

- Surgamus! (Vstaneme!)
- Surgamus! – zopakoval ten istý hlas, ale silnejšie.

Razom som zavolal na mladých:

- Hore sa, hore sa, synkvia, oživme našu vieri, pozdvihnite svoje srdce k Bohu!

A všetci sme si kľakli. Medzitým, ako sme sa vrúcne a s veľkou dôverou modlili, cítili sme, že nás nadprirodzená sila jemne dviha zo zeme, že vystupujeme veľmi vysoko. Vtom obluda, ktorú sme videli na dvore, vošla do miestnosti. Nasledovalo ju množstvo najrozmanitejších zvierat, ale všetky boli divoké.

Vtedy sme počuli Pannu Máriu spievať slová svätého Pavla: „Vezmite si nepremožiteľný štít viery.“ Pieša bola taká ľubožvúčná, že sme boli ako vo vytržení. Zrazu som videl prichádzať množstvo roztomilých mládenčov s krídlami, ktorí pochádzali z neba. Pristupovali k nám so štítom v ruke a každému z našich mladých ho kládli na srdce. Štíty boli veľké,

krásne a žiarivé. Takýto štít predstavuje vieri. Keď boli všetci vyzbrojení, prekvapil ma mocný hlas, ktorý zvolal:

- Ad pugnam! (Do boja!)

Všetky dravé zvery sa začali zúrivo zmietala. Úplne nečakane sme padli na zem na rovné nohy a chránení božským štítom sme sa ocitli v zápase so šelmami. Obludy, s parou vychádzajúcou z ich hrtana, vrhali proti nám olovené gule, šípy a strely rôzneho druhu, ale keď tieto zbrane zasiahli naše štíty, vzápäť boli odrazené. Bol to dlhý boj. Nakoniec zaznel hlas Panny Márie:

- Toto je vaše víťazstvo, ktoré premaňa svet, vaša viera!

Po týchto slovách sa väčšina vyplášených šielim rozutekala a zmizla, my sme sa zachránili a zvíťazili.“

Komentár

„Ty ešte veríš v Boha?“ – túto otázku asi počujeme v dnešných časoch často. „Dnes, ako vieme, existuje veľa fažkostí a skúšok, ktorým sa musí podrobniť naša viera – neraz nepochopená, odmietnutá či vysmievaná. V minulosti v západnom svete, v spoločnosti, ktorá sa pokladala za kresťanskú, bola viera prostredím, v ktorom sa človek pohyboval; vzťah a príslušnosť k Bohu boli pre väčšinu ľudí súčasťou každodenného života. Skôr ten, čo neveril, musel vysvetlovať dôvody tejto svojej neviery. V dnešnom svete sa situácia zmenila a veriaci musí byť stále viac schopní obhájiť dôvody svojej viery“ (Benedikt XVI, 2012).

Aby aj o nás neplatilo to, čo napísal istý anonym: „Kresťanstvo je ako mydlo: existuje už dlho, a ľudia zostávajú aj ďalej špinaví“, musíme byť hlboko zakorenení v Bohu, čerpať silu zo sviatostného života a byť svedkami evanjelia aj vtedy, keď nás to bude niečo stáť. Nie nadarmo don Bosco hovoríeval, že „viera všetko zmôže“ (ŽP X, s. 90).

Deti pavúka

Hned' po príchode na chatu začala mama štvorročného Marka poľovať na pavúky a stŕhať pavučiny. Do polovačky zasiahol Marek: „Ale pavúčikov nezabijaj!“ Mama mu na to: „Ty nevidíš, akí sú ohavní?“ Marek: „Ale pre svoje maminky sú milučkí.“

Autor: Bruno Ferrero

„Boh je otec, ktorý miluje ako mama,“ povedalo jedno dievčatko na katechizme. Možno v sebe nájdeš veľa vecí, ktoré sa ti páčia. Ale pre Boha si tým najkrajším stvorením vo vesmíre.

Štyridsať príbehov z púste, vydavateľstvo Don Bosco 1999

Autor: Bruno Ferrero

Ja chcem kráľovnú

Pred mnohými storočiami bolo raz jedno slávne mesto. Vypínalo sa v úrodnom údolí, a keďže jeho obyvatelia boli rozhodní a pracovití, rýchlo sa rozrástlo. Pútnici ho už z diaľky obdivovali a boli oslnení jasom jeho mramoru a pozláteného bronzu. Slovom, bolo to štastné mesto a všetci v ňom žili pokojne. Ale jedného neštastného dňa sa obyvatelia rozhodli, že si zvolia kráľa. Zazneli zlaté poľnice heroldov a všetci sa zhromaždili pred radnicou. Nechýbal nik. Chudobní i bohatí, mladí i starí pozerali jeden na druhého a šepkali.

Poľnice strieborne zahlaholili a celé zhromaždenie stíchllo. Predstúpil nízky tučný muž v honosnom obleku. Bol to najbohatší človek mesta. Zdvihol ruku ovešanú iskriacimi prsteňmi a zvolal:

„Občania! Sme nesmierne bohatí. Peniaze nám nechýbjajú. Našim kráľom musí byť človek vznešený: gróf, markíz, knieža, aby si ho všetci vážili pre jeho vysoký pôvod.“

„Nie! Zmizni! Umlčte ho!“ Neopísateľne sa rozkričali menej bohatí občania. „Chceme za kráľa človeka bohatého a veľkomyselného, ktorý vyrieši naše problémy.“

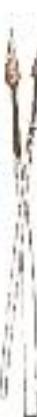
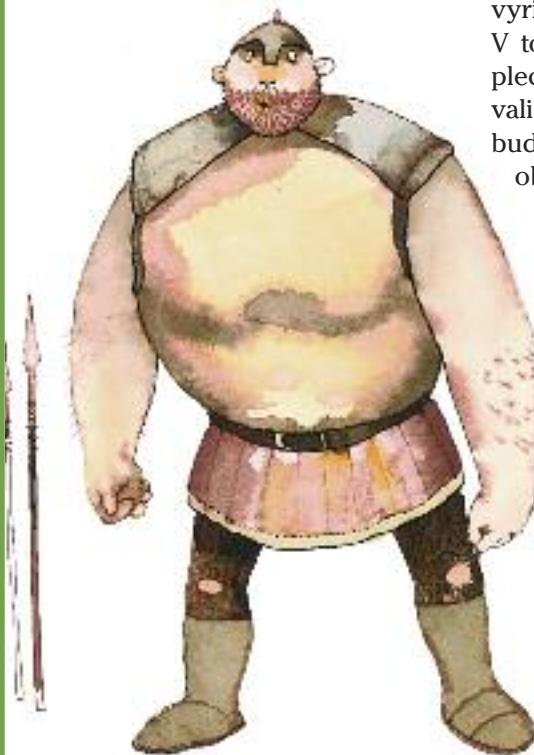
V tom istom čase vojaci zdvihli na plecia svalnatého obra, kričali a mávali svojimi výhražnými pikami: „Toto bude nás kráľ! Najsilnejší!“ Vo všeobecnom zmätku už nikto nič nechápal. Zo všetkých strán sa ozývali výkriky, hrozby, potlesk a rinčanie skrízených zbraní. Zmätok rástol a pomliaždených bolo na desiatky. Znova zazneli poľnice. Pomaly všetko stíchllo. Pokojný a rozumný starec vystúpil na najvyšší schod a povedal:

„Priatelia, nedopustime sa bláznovstva, že sa pobijeme pre kráľa, ktorý ešte nejestvuje. Zavolajme nevinné dieťa a nech si ono zvolí spomedzi nás kráľa.“ Vzali dieťa za ruku a predviedli ho pred zástup. Starý muž sa ho spýtal:

„Vyber si, koho chceš, aby sa stal kráľom tohto veľkého mesta.“ Dieťatko sa na všetkých pozrelo, pocmúľalo si palec a povedalo:

„Králi sú škaredí a zlí. Ja nechcem kráľa. Ja chcem, aby sme mali kráľovnú, moju mamu!“

*Mamy pri vláde. Je to ohromná, nádherná myšlienka. Svet by bol určite slušnejší, nerozprávalo by sa tak vulgárne, všetci by pomáhali starším prejsť cez cestu...
Boh zmyšľal rovnako.
A stvoril Máriu.*

Je tam hore niekto?, vydavateľstvo Don Bosco 2001

Ďakujeme vám, naši dobrodinci!

Kto sa srdečne zapája do diela dona Bosca, toho Panna Mária Pomocnica s veľkou radosťou zahŕňa potrebnými milostami.

Všetkým vám, našim dobrodincom, ktorí svojimi finančnými príspevkami, obetami a modlitbami podporujete saleziánske dielo na Slovensku i časopis Don Bosco dnes, vyjadrujeme úprimnú vďačnosť a uistujeme vás o modlitbách.

Duchovne sa s vami spájame každú sobotu, keď za vás slúžime svätú omšu, a pamäťame na vás v modlitbe.

Nech vám Panna Mária Pomocnica udelí s veľkou radosťou svoje štedré milosti!